

UNIVERSITAS

Norges største studentavis

Utgave 2 årgang 80

www.universitas.no

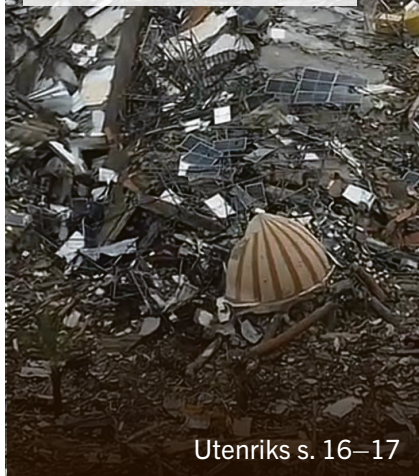
Torsdag 15. januar 2026

– Nordmenn har utviklet en folkerettsfetisj

Kommentar s. 3

Gazas studenter vender tilbake til universitet i ruiner

Utenriks s. 16–17

MICHELIN-KOKKEN'S BESTE RÅD TIL EN BILLIG STUDENTMIDDAG

Kultur s. 18–19

SIO BEKREFTER:

Studenter driver ulovlig fremleie

Nyhet s. 4–5

ANNONSE:

Din støtte over semesteravgiften bidrar til å sikre retten til høyere utdanning, kunnskap og frihet.

Tusen takk!

SAIH

Studentene og akademikernes solidaritetsorganisasjon

LEDER OG KOMMENTAR

UNIVERSITAS

Ansvarlig redaktør: **Idun Kjøl Wiig**
idun.wiig@gmail.com 974 17 414

Nyhetsredaktør: **Ada Louise Andreassen**
adalouisea@gmail.com 948 09 383

Fotosjef: **Adrian Heggem Misfjord**

Desksjef: **Ida Fjeld**

Nettredaktør: **Oscar Alexander Undahl**

Uttegner: **Lia Askew**

Uttegner: **Nora Hognes Berg**

Uttegner: **Sondre Gardsteig Kløvfjell**

Uttegner: **Emilie Sveinsson**

Deskjournalist: **Ingemar Stirling Gundersen**

Korrektursjef: **Selma Flood**

Daglig leder: **Maryam Amini**

Besøksadresse: **Moltke Moes vei 33**

Post: **Boks 3 Blindern, 0313 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Nettside: **www.universitas.no**

Leder

Det er vår tur nå

Idun Kjøl Wiig,
Ansvarlig redaktør

Vi har alle hørt historiene om EU-kampene i 1972 og 1994, den gangen da by og land ikke gikk hand i hand, men heller sto på hver sin barrikade og skrek til hverandre. Alle hadde en mening om saken, og EU ble diskutert hyppig over middagsbordet til alle fra statsråder til bønder. Våre besteforeldre og foreldre fikk være med på skjebnesvangre avstemninger som har hatt store konsekvenser for landet vårt. I år er det 32 år siden den forrige avstemningen, da alle over 18 år fikk bestemme over Norges forhold til resten av Europa. Det vil si at ingen som er yngre enn 50 år har fått sin stemme hørt i denne saken. Det er et demokratisk problem.

Til å være noe som påvirker samtlige her til lands daglig, enten det er strømpriser, personvern eller matvarene våre, er det svært mange unge som ikke aner hva EU og EØS-avtalen er eller hvorfor vi skal bry oss. I ukas utgave kan du lese om at flere

studenter etterlyser mer informasjon om saken: Vi vet rett og slett ikke nok. Og nå, med stormannsgale autokrater som truer i både øst og vest, er problemstillingen mer presserende enn på lenge.

Vi bør i det minste få sjansen til å påvirke vår egen nåtid og framtid

Vi lever i den farligste perioden siden andre verdenskrig. Ukraina-krigen går snart over i sitt femte år og Trump truer med å annektere Grønland, som i praksis vil være spikeren i kista for Nato. Dette er naturlig nok skremmende, og da er det kan-

skje fristende å bli med i en allianse uten en amerikansk galning ved roret. Vi må likevel ikke la oss skremme inn i EU, uten at vi har satt oss inn i konsekvensene. Men vi bør i det minste få sjansen til å påvirke vår egen nåtid og framtid. Om løsningen er et EU-medlemskap eller ei vet vi ikke, men at halve befolkningen må leve med en politikk som ble vedtatt for 30 år siden, er paradoksalt i et moderne demokrati.

I avisspaltene har man lenge lest om at tiden er overmoden for en ny EU-debatt, og det spås hvert år at i år er året vi skal ta debatten på alvor. Men hvor blir den av? En skikkelig EU-debatt vil være viktig for norsk folkeopplysning, uansett hva resultatet blir. La oss unge slippe til, det er vi som skal leve med konsekvensene av en ny verdensorden som har gått av hengslene. Det er på tide at vi også blir hørt.

Dette er en lederartikkel. Teksten gir uttrykk for avisens holdning, og ikke redaktørens personlige overbevisninger

Arkivaren

Historiske skråblikk av
Ingemar «Inkvisitoren» Gundersen

Høyrebølge? Old news

At det er en høyrebølge blant ungdom i dag er nok utvilsomt riktig, men et lite dykk i arkivet viser at dette ikke er noe forbeholdt generasjon Z. I 1986 var det et valgskred i de blås favør, da foreningen DKSF vant soleklart over deres røde motstandere. En demper på stemningen var at DKSF ble anklaget for rasisme på talerstolen av Rød Front. Kanskje Venstrealliansen og Foreningen for alle konservative studenter (FAKS) skal la seg inspirere av sine forgjengere, og skru opp retorikken sin et par hakk?

Universitas, 7. mai 1986

BI-studenter og ballettdansere får tyn

Studentkulturen og Universitas har på mange måter endret seg de siste 40 årene. I dagens avis ville det vært vanskelig å se for seg en slik tirade mot BI-studenters manglende bidrag til fellesskapet. Ballerinaer i studentmediene er det lenge siden jeg har lest noe om. Det er kanskje også vanskelig å se for seg at BI-studentene okkuperer studentbyene som i 1986.

Universitas, 28. januar 1986

- Universitas er en avis for og av studenter for lærestedene tilknyttet Studentsamfunnet SIO.
- Universitas arbeider etter Vier varson-plakattens regler for god pressesikk.
- Universitas støttes av Velferdstinget, som står uten redaksjonelt ansvar.

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

Tilbake til tegnebrettet

Det er på tide å legge folkerettsfetisjen på hylla.

Folkerett

Emilie Lindseth,
journalist hos Universitas

Ti år etter at staten ga Fosen Vind grønt lys til å plante møller i villreinens vinterbeite, slo Høyesterett fast at de hadde brutt artikkel 27 i FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter, også kjent som «retten til kulturutfoldelse». Fem hundre dager etter høyesterettsdommen, da Fosen-demonstrasjonene for alvor tok til, var det selve *rettighetsbruddet* som sto i fokus. Strategien synes å ha vært å vekke dem av oss som evner å tenke konsekvent – som anser menneskerettigheter som absolutte prinsipper, der brudd verken kan forsvares eller forklares. Jeg er ikke en av dem.

Mitt engasjement for saken fikk ikke luft under vingene før jeg leste en artikkel om at intensjonen bak møllene *ikke* var å sikre fornybar kraft til trønderne, slik jeg først hadde trodd, men å elektrifisere oljerigger utenfor kysten. At reinen skulle forvises fra viddene for noe så provoserende idiotisk som plattformelektrifisering, gjorde meg

langt sintere enn det en nedstøvet paragraf fra etterkrigstiden noen gang vil være i stand til – som fikk meg til å tenke: *Hvorfor ikke bare si det som det er? Kalle en spade for en spade?*

Grådighet. Idioti. Rovdrift. Språket vårt renner over av ord og uttrykk som, hver på

Begrepet som var forbeholdt statsoverhoder, er nå blitt allemannseie

sin måte, hadde vært mer sannferdige beretninger om statens villreinvold enn det vi får hentet frem fra kronglete FN-formuleringer. Bedre i appeller hadde de også vært. Hvorfor vi da insisterer på å grave frem jussen ved det minste tegn på uredelig oppførsel – enten det gjelder kulturutfoldelse, forurensning eller folkemord – er meg derfor fremmed.

UNCLOS, ILO, ICCPR. Parisavtalen,

Roma-vedtektene, Genèvekonvensjonene. Norges Grunnlov. *Hurdalsplattformen?* Reglene for samfunnet er uendelige i omfang, og løftebruddene likeså. For ustuderte røvere som ennå ikke har sett innsiden av Domus Juridica, undertegnede inkludert, skulle man tro at juridisk finlesning var overlatt til de sakkynndige blant oss. Men nei, den gang ei: nordmenn har utviklet en *folkerettsfetisj*. Begrepet som var forbeholdt statsoverhoder, er nå blitt allemannseie. Spørsmålet er om bruken er hensiktsmessig.

For problemet med å peke på regelboka hver gang noe grusomt skjer, er at det gir inntrykk av at det gale med handlingen

samme sak – at regelverket springer ut av århundre med deliberasjon, at folkeviljen her ble funnet, og loven er dens uttrykk. Likeens kan det hevdes at den globale rettsordenen, i fravær av effektiv håndhevelse, henter sin kraft fra normer: Jo sterkere vi tror på dem, jo hardere vi reagerer på lovbrudd, desto større blir den kollektive beskyttelsen. Problemet med en slik tankegang er at vi lar moralsk dom bli til juridisk refleks: Den avskaffer begrunnelsen.

Snarveien med å henvise til rettigheter gjør at vi går glipp av den egentlige diskusjonen om rett og galt. Og kanskje er det nettopp denne samtalen som kan gjenfrenne oss med dem som har vendt ryggen til den regelbaserte verdensordenen. Selv president Trump – folkerettens verste mareritt – synes å være mottakelig for medmenneskelige appeller. Ifølge rapporter skal han i sommer ha blitt så opprørt av bilder av sultende palestinske barn at han måtte avlyse et møte eller to (før oppmerksomheten uunngåelig gled videre...).

Femten dager inn i det nye året står verden igjen som en ribbet høne. Men i stedet for å tviholde på fjærene, bør vi gå tilbake til tegnebrettet: ta oss tid til å forklare hva som er viktig, snakke om hvilken verden vi vil leve i. Folkeviljen blomstrer ikke i bur.

Noen vil kanskje si at dette er to sider av

Nyhetsredaktør: **Ada Louise Andreassen**
adalouisea@gmail.com 948 09 383

NYHET

Studenter flyttes til Lillestrøm

En femtedel av Oslomet skal flyttes til Lillestrøm sentrum, melder Khrono. Regjeringen har nå bestemt at campuset i Lillestrøm skal huse minst 3900 av Oslomet's heltidsstudenter. Det innebærer at om lag 1250 studieplasser flyttes fra Oslo sentrum. Fagprofilen til campuset i Lillestrøm skal være helse, organisasjon og teknologi.

«Vi har mangel på arbeidskraft, særlig innen helse og teknologi. Oslomet har sterke fagmiljøer på begge områder, og ikke minst er de gode på å rekruttere bredere og fra flere deler av befolkningen inn i høyere utdanning. Derfor vil Arbeiderpartiregjeringen bygge et nytt Oslomet-campus på Lillestrøm», forklarer forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland (Ap) i en pressemelding.

Rektor ved Oslomet, Christen Krogh, sier seg fornøyd med beslutningen:

«Sammen med en sterk campus i Oslo sentrum vil den nye campusen i Lillestrøm sentrum gi både Romerike, resten av Oslo-regionen og Norge et løft». ALA

Flere fremleier boliger ulovlig: – Et problem

STUDENTBOLIGER: Studenter mistenker at studentboliger fremleies ulovlig.

På jodelkanalen til Kringsjø Studentby kommer det anklager rundt fremleie av studentboliger til ikke-studenter. Boligdirektør i SiO innrømmer at ulovlig fremleie har forekommet.

Studentboliger

Tekst Ingemar Stirling Gundersen
Foto Jesper Solomon

Sommeren 2025 sto minst 6.000 studenter på venteliste til studentbolig i Oslo. Det blir stadig et tema hver sommer, at flere og flere studenter sliter med å finne seg et bosted i byen. Samtidig har det forekommet flere tilfel-

ler av studenter som framleier sine egne SiO-boliger utenom studentsamskipnadens systemer. Dette vil si at man leier leiligheten videre til en annen mens man fortsatt står ansvarlig for boligen. Etter planlagt fremleietid vil man kunne flytte tilbake i boligen.

Kravene blir brutt

I fora som Kringsjø Studentbys Facebook-gruppe legges det ut

flere annonser om både ønsket fremleie av boligen de har leid, og ulike folk som ønsker å fremleie andres boliger. SiO har tydelige vilkår for at fremleie av studentboliger også utelukkende skal gå til studenter.

Blant annet skal singelrom kun leies ut til enkeltpersoner, parboliger til par og familieboliger til familier. Man kan heller ikke være over 35 år for å leie en studentbolig av SiO, enten via fremleie eller direkte av SiO. For å fremleie må man få skriftlig tilatelse fra SiO.

I flere tråder på sosiale medier som Jodel, hevder flere at fremleie til ikke-studenter forekommer. Ingen av anklagerne

ønsket å stille opp til intervju med Universitas, men de deler sine erfaringer anonymt på appen. I disse kanalene deles det observasjoner om familier som bor på enkeltrom og studenter som er over den øvre aldersgrensen på 35 år. Samtidig blir det lagt ut nesten ukentlig nye studentboliger til fremleie på Facebook-grupper som Kringsjø Studentby sin. Brukerne er ofte anonyme.

Må være student

Til tross for de strenge vilkårene har SiO selv opplevd at kravene er blitt brutt.

– Fremleie er to forskjellige ting. Fremleie som er godkjent

Ja, det har vært tilfeller der det har forekommet ulovlig fremleie

Håvard Staff Brenno, boligdirektør i SiO

Kollektiv avstraffelse

I flere saker har hele studentgrupper blitt felt for fusk, selv om det bare er en av studentene som faktisk har fusket, skriver Khrono. Nå ber Felles klagenemnd Kunnskapsdepartementet om å vurdere praksisen.

«Vi har sett at institusjonene har annullert besvarelser for studenter som ikke er mistenkt for fusk, og som dermed ikke har fått et vedtak om annullering fra nemnd for studentsaker ved institusjonen», skriver Direk-

toratet for høyere utdanning og kompetanse, som nemnden ligger under, i et brev til departementet.

Direktoratet mener at studenter som blir pålagt å skrive besvarelser i fellesskap, ikke bør kunne risikere annullering på grunn av at en medstudent har fusket. Samtidig mener de at å gjøre det motsatte er problematisk. Men som direktoratet skriver til Khrono: «Det er viktig å vise dette dilemmaet.» ALA

Deprimerte stipendiater

Nesten halvparten av stipendiatene i Norge sliter med depresjon og/eller nedtrykthet som følger av jobben, viser en ny undersøkelse fra Nifu.

Funnene viser at det er spesielt stipendiater og postdoktorer som sliter. Nesten to av tre opplever angst, nervøsitet eller

rastløshet, rundt 45 prosent opplever depresjon eller nedtrykthet, og over 40 prosent av stipendiatene melder om søvnproblemer. Alt som følger av jobben.

Stipendiater og postdoktorer trives altså dårligst i jobben. Men klatrer man noen trinn opp på rangstigen, viser undersøkelsen at ledere og professorer trives best. Over halvparten av de faglige lederne er «veldig fornøyd» med jobben sin. Altså: Det er bare å holde ut, det blir visst bedre. ALA

KRINGSJÅ STUDENTBY: Sosiale medier-kanaler påstår at ulovligheter skjer her.

til å melde fra til oss om ulovlig fremleie.

Om innehaver av studentbolig ønsker å fremleie, må ny leietaker ordnes på egen hånd, og SiO har ingen egen portal for fremleie. Det er med andre ord vanskelig å unngå kanaler som Facebook for fremleie, med mindre man har et stort studentnettverk i Oslo.

I Kringsjå Studentbys Jodelkanal etterspørres flere tiltak for å ha ytterligere kontroll over hvem som faktisk bor i studentboligene. Staff Brenno understreker at hundre prosent kontroll er urealistisk.

– Vi utfører stikkprøver på boligene våre, og er støtt og stadig på befaring i de ulike studentbyene. Vi trenger både søkelys og tips om ulovlig aktivitet. Vi kan jo åpenbart ikke gå og sjekke hver eneste studentbolig hele tiden. Det ville vært en ressursbruk som ikke er hensiktsmessig, og heller ikke tillatt.

Ikke straffbart med profitt

Hvis man fremleier ulovlig får man ingen strafferettslig reaksjon, men bare et brudd på leiekontrakten man har med SiO. Selv ikke om man leier ut leiligheten for profitt.

– Det vil ikke være noe straffbart, men vil kunne føre til oppsigelse, eller i verste fall heving av kontrakten. Noe rettslig reaksjon vil det ikke være, sier Tiril Solberg, juridisk rådgiver i studenttjenesten Jussbuss.

– Det ville kunne oppfattes som et kontraktsbrudd, og et sivilrettslig brudd på husleieloven. Det vil fremdeles ikke være å bryte straffeloven. Politiet vil ikke følge det opp i så fall.

Ingen nedre grense

SiO har heller ingen nedre grense på hvor mange dager man kan fremleie. I utgangspunktet kan man fremleie så få dager som mulig, men maks seks måneder. I en av annonsene i Facebook-gruppen annonseres det fremleie i ti dager.

– Jeg har ikke sett den annonsen, men ti dager høres veldig spesielt ut. Å få godkjent fremleie gjøres på bakgrunn av en spesiell grunn, for eksempel utveksling eller praksis. Det skal sies at hvis noen hadde sendt inn en søknad rundt fremleie der studenten skulle bo der i ti dager, ville vi stilt en del spørsmål rundt hvorfor, sier SiOs Staff Brenno.

– Studentboliger er til for alle studenter, og er viktige for at man skal ha lik rett til utdanning. Det er et tillitbasert system.

Vi kan åpenbart ikke gå og sjekke hver eneste studentbolig hele tiden

Håvard Staff Brenno, boligdirektør i SiO

BOLIGDIREKTØR: Håvard Staff Brenno ber studenter melde fra om ulovligheter.

FOTO: THORSTEIN DIESEN

er tillatt, men ulovlig fremleie er selvsagt et problem. Det er tillatt med fremleie hvis du søker via oss, sier boligdirektør i SiO Håvard Staff Brenno.

– Ja, det har vært tilfeller der det har forekommet ulovlig fremleie. Det skal være studenter som skal bo i studentboligene våre, og om dette brytes er det grunn til oppsigelse. Ved godkjent framleie kontrollerer vi om den som skal leie er student, og har krav på studentbolig. Det er hverken lov å leie ut til ikke-studenter eller uten vår godkjenning.

Ber om tips om ulovlig utleie

I Facebook-gruppen er det svært hyppig forespørsler om fremleie. Staff Brenno ser ikke på dette som et problem, og ser på Facebook som et lurt sted å annonsere fremleie.

– Hvis man har søkt godkjenning av fremleie, er det helt i orden å bruke Facebook for å annonsere dette. Det viktige er at man søker godkjenning via SiO. Det er viktig å sikre at det faktisk er studentene som får nytte godt av billige studentboliger. Jeg vil oppfordre studenter som bor på Kringsjå, eller andre studentbyer,

Vil ikke avsløre fadderuke-budsjett

Rundt ti advokatfirmaer finansierer jusstudentenes semesterstartsuke. Det gjenspeiler økonomien i bransjen, mener jusstudent.

Studiestartuke

Tekst Petter Andreas Lona og Selma Turiddatter
Foto Jonas Sandboe og Adrian Heggem Misfjord

For mange er fadderuka et fjernt minne, men for noen starter studietiden først nå. På rettsvitenskap ved Universitetet i Oslo (UiO) har de nemlig to kull. Mandag gikk startskuddet for semesterstartuka på jussen.

Bak arrangementet står tolv jusstudenter, med Nils Stiang, clubsjef i Juristforeningen (JF), i spissen.

I motsetning til mange andre linjeforeninger i Oslo, har Juristforeningen solide sponsoravtaler.

Advokatfirmaet Wikborg Rein står som hovedsponsor, og får blant annet holde bedriftspresentasjoner og kurs for studentene.

I tillegg bidrar rundt ti andre advokatfirmaer, samt bokhandleren Norli, til å finansiere uka.

Skal ikke ha alkohol i fokus

Med 185 påmeldte studenter og 70 faddere fordelt på tolv grupper, er det mye å ta hensyn til. Blant hensynene er å ha aktiviteter «hvor alkohol på ingen måte er i fokus», som for eksempel en alkoholfri kanonballturnering. Det tilbys også alkoholfri drikke på arrangementene.

– Vi er tydelige med alle faddere om at det ikke skal være noen form for drikkepress under uken, sier Stiang.

Han understreker at foreningen henter inn tilbakemeldinger og tilpasser seg underveis:

– Vi opplever at vår studiestartsuke går langt for å ikke ha alkohol i fokus.

På spørsmål om hva budsjettet ligger på, svarer Stiang at det ikke er noe de ønsker å kommentere.

– Det er stort nok til at alle arrangementene er gratis for jusstudentene.

Blant hovedarrangementene er «Runden», som ifølge UiOs nettsider gir studentene en mulighet til å bli kjent med foreningene gjennom stands, musikk og god stemning. Hybel-til-hybel er et annet populært innslag.

– Vi er heldige som har et stort mangfold av studentforeninger på jussen som bidrar til å fylle arrangementene, sier Stiang.

Universitas fikk ikke delta på

Runden eller hybel-til-hybel, av hensyn til personvern.

– Vil være tett på fremtidens advokater

Juristforeningen er i en særstilling når det gjelder sponsoravtaler. Cecilia Mathisen, Head of People & Culture hos Juristforeningens hovedsponsor Wikborg Rein, forklarer sponsen slik:

– Vi ønsker å være en god samarbeidspartner og støttespiller for norske jusstudenter, og har derfor tett kontakt med jusstudentene gjennom hele studieløpet.

– Gjennom vårt nære samarbeid blir vi også tidlig kjent med fremtidens advokater, sier hun.

Ifølge Mathisen innebærer dette et faglig samarbeid, Arbeidslivsdagene, fadderuker og bedriftspresentasjoner, eksamensrettede forelesninger på fakultetet i samarbeid med Fagstyret og veiledning i prosedyrekonkurransen.

Mathisen sier at samarbeidet først og fremst har et faglig fokus gjen-

Det første som slo meg, var hvor proft opplegget er

Cristian Lockert (19), fadderbarn og jusstudent

nom de nevnte arrangementene.

– Det er dette som er sentralt for både oss og foreningen.

Hvor mye de årlig bidrar økonomisk, er derimot konfidensielt.

Ekklusiv Norli-sponsoravtale

Også bokhandleren Norli er blant bidragsyterne til uka. Ifølge markedsdirektør Caroline Heitmann er Juristforeningen et unntak i hovedstaden.

«Vi har kun en sponsoravtale i Oslo, og det er med Juristforeningen», skriver Heitmann i en e-post til Universitas.

Heitmann forklarer at avtalen oppsto etter at Akademia-filialen, som tidligere stod for mye av pensumsalget til jusstudentene, ble avvirket for et par år siden.

«Vi har en stor jusavdeling i Norli Universitetsgata, og har behov for å markedsføre denne overfor studentene», skriver Heitmann videre.

Hun understreker at det ikke

ARRANGØR: Clubsjef i Juristforeningen Nils Jørund Lieberg Stiang leder arbeidet med studiestartsuka for jusstudentene ved UiO.

dreier seg om veldedighet.

«Det er derfor ikke snakk om at vi 'gir penger' til foreningen; vi betaler for markedsføring som er verdifull for Norli, og det er opp til foreningen hvordan den bruker inntektene sine. Samarbeidet med Juristforeningen er den beste måten å lykkes med dette på.»

Også denne avtalen er konfidensiell, men ifølge Heitmann er det ikke snakk om «veldig store summer».

– Helt greit å drikke brus

På Tullinløkka, der jusstudentene holder til, møter Universitas tre ferske fadderbarn som nettopp har lagt bak seg andre dag av studiestartsuka. På spørsmål om drikkepress trekker André Belleteste (21) frem tiltakene som er gjort for å redusere alkoholpress.

– Det er alltid én edru fadder til stede, og det er helt greit å drikke brus. I mange av drikkelekene er det helt valgfritt om man vil ha alkohol eller ikke. Om du drikker eller ei, kan du fortsatt ha det gøy, sier han.

Christian Lockert (19) sier han ble positivt overrasket over hvor gjennomført opplegget var allerede første dag.

– Det som slo meg, var hvor proft opplegget er. Det er et privilegium å være med på en så gjennomorganisert fadderuke, sier han.

Han har hittil ikke opplevd noe press knyttet til alkohol.

– Allerede etter første dag, merket jeg at dette ikke var tilfellet. Fadderne var tydelige på at det var alkoholfrie alternativer tilgjengelig, og det var ikke noen antydninger til drikkepress.

FADDERBARN: f.v. Sindre (23), André (21) og Christian (19) beskriver semesterstartuka som gjennomorganisert og inkluderende.

Gjenspeiler økonomien i bransjen

Når det gjelder de mange sponsorene, mener Belleteste at dette er naturlig for en utdanning som jus.

– Det er jo en utdanning det er naturlig at mange advokatfirmaer sponser litt, sier han

Han peker også på at sponsingen kan sees i et lengre perspektiv.

– Det er mulig at vi ender opp med å jobbe i et av advokatfirmaene. At vi da har hørt om dem, er nok

det en fordel for dem, sier Belleteste.

Sindre Lundh (23) mener også at sponsorene gjenspeiler økonomien i bransjen studentene er på vei inn i.

– Jeg tror det er en bransje som har mye kapital av mange årsaker. Rettssikkerhet er veldig viktig, og det betaler folk penger for. Derav har firmaene mer å rutte med, som de kan bruke på å vise ansikt for fremtidig ansatte, sier han.

ANSVAR: Andreas Holmberg (22) mener SiO bør ta ansvar for at unge under 16 ikke får kjøpt energidrikk.

SKADELIG: Det er store skadevirkninger for barn ved inntak av koffeinbomben.

POSITIV: Stian Erdal Sivertsen (24) er positiv til den nye loven.

SiO-kasser mangler ID-sjekk

To uker inn i året ber ikke SiOs selvbetjente kasser om legitimasjon ved kjøp av energidrikk. Medisinstuderer reagerer på det de mener er svake rutiner.

Energidrikk

Tekst Axel Rønning Nyborg
Foto Eiril Nås Høistad

En ny lov fra første januar sier at du må være 16 år for å kjøpe energidrikk. Aldersgrensen gjelder også i Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO) sine kantiner.

To uker etter at loven trådte i kraft forteller flere unge studenter Universitas har snakket med at de ikke har måttet vise legitimasjon for å kjøpe energidrikk i SiOs kantiner.

I deres selvbetjente kasser blir ikke en ansatt tilkalt ved kjøp av energidrikk, i motsetning til hos andre butikker.

Medisinstuderer Universitas har snakket med reagerer på mangel av rutiner hos SiO.

– Det går på SiOs kappe om folk under 16 får tak i energidrikk fra deres kantiner, mener Andreas Holmberg (22).

Han begynte å drikke energidrikk allerede på ungdomsskolen, og advarer barn mot å drikke koffeinbomben.

– Det er åpenbart at energidrikk

kan ha bivirkninger for barn ved inntak, spesielt i store mengder, sier han.

Skadelig for unge

I Tidsskriftet for Den Norske Legeforening skriver anerkjente eksperter at det er svært uheldig dersom barn og unge får tilgang til avhengighetsdannende produkter som energidrikk. Ifølge dem gir inntak økt blodtrykk, og i verste fall alvorlige hjerterytmeforstyrrelser.

Resultatene i en ny rapport fra Folkehelseinstituttet viser at energidrikk har blitt vanlig fra 13-årsalderen, og at hele 58 prosent av ungdomsskoleelever drikker dem.

Ekspertene skriver videre at barn og unge har rapportert om abstinenssymptomer, konsentrasjonsvansker, irritabilitet og nervøsitet etter å ha drukket energidrikk.

Medisinstudentene er derfor positive til den nye loven.

– Jeg har ikke lest forskningen selv, men hvis det stemmer, er det åpenbart ikke bra for en 15-åring å drikke energidrikk, sier Stian Erdal Sivertsen (24), som mener

det er viktig at SiO følger den nye loven.

– Enkel ting å fikse opp i

Sivertsen stiller seg kritisk til fraværet av legitimasjonssjekk på selvbetjentkassene.

Det går på SiOs kappe om folk under 16 får tak i energidrikk fra deres kantiner

Andreas Holmberg (22), medisinstudent

– SiO bør ta en sjekk på rutinene hvis det stemmer at de ikke sjekker legitimasjon når de er i tvil, sier han, og påpeker at det er aldersgrense på andre skadelige varer.

Han opplyser også om at han har kjøpt energidrikk etter nyttår, og at han ikke fikk beskjed om å vise legitimasjon.

Noah Skar (20) forteller at han kjøper energidrikk opp mot tre ganger om dagen, men at heller ikke han har blitt spurt om legitimasjon etter nyttår.

Holberg mener derimot at problemet lett kan løses.

– Det er nok en feil i systemet som de ikke har rukket å oppdatere. Jeg tenker at det er en ganske enkel ting å fikse opp i, avslutter han.

Kan risikere dagbøter

Dersom en butikk ikke følger forskriften, kan det få konsekvenser for dem. Selgeren skal, ved tvil om alder, be kjøperen om å vise legitimasjon.

Hvis en butikk ikke etterkommer pålegg, eller grovt overtrer forskriften, kan Mattilsynet nekte dem å selge energidrikk i en periode på inntil seks måneder. I verste fall kan de få dagbøter.

Et kassesystem der en ansatt må godkjenne kjøpet har ennå ikke kommet i SiO-kantinerne.

«Kassene har per i dag ikke funksjonalitet for å legge inn sperre på produkter med aldersgrense, men dette er bestilt fra kasseleverandøren», skriver leder i SiO Mat og Drikke, Ida Austlid, i en epost.

Universitas har stilt spørsmål om når de selvbetjente kassene vil bli oppdatert, uten å ha fått svar.

Austlid understreker likevel at de tar forskriften på alvor, og legger til at det alltid er personale til stede ved de selvbetjente kassene, som kan be om legitimasjon.

«Dette har så langt vist seg å være en tilstrekkelig løsning, men vi følger situasjonen tett»,

forklarer hun.

Har ikke bydd på problemer

Austlid vurderer risikoen for ulovlig salg som lav, og mener rutinene deres er fullgode.

– Det er ingenting som hindrer en 15-årig nabo til universitetet å bruke SiOs kantiner. Det er vel ikke alltid en ansatt har mulighet til å se alle som handler?

Vi følger situasjonen tett

Ida Austlid,
leder i SiO Mat og Drikke

«Ettersom alle våre serveringssteder er på læresteder hvor det ikke er studenter eller ansatte som er under 16 år, har dette så langt ikke bydd på problemer», sier hun, og legger til at det ikke er noe som tyder på at rutinene deres ikke fungerer så langt.

«Skulle situasjonen endre seg, vil vi vurdere ytterligere tiltak, for eksempel å begrense salg av energidrikk til Trust Shop-skap med alderskontroll», avslutter hun.

Ifølge Austlid er alle medarbeidere i SiOs kantiner informert om forbudet, og hva det innebærer for driften.

OSKAR WESTERLIN UT MOT UTDANNING:

Får støtte fra Hara

Harald Eia får ikke bruk for universitetsutdanningen sin på jobb. Likevel er han veldig glad for å ha gått på universitetet.

Høyere utdanning

Tekst Mia Huse
Foto Jesper Solomon og
Emil Kvebæk Øvretveit

«Utdanning er oppskrytt. Pensum henger ikke med lenger. Bruk fem år på mastergraden din. En sulten, tech-savvy 19-åring uten vitnemål kommer for jobben din.»

Det skrev influenser Oskar Westerlin i et Facebook-innlegg 8. januar. Innlegget skapte furor i kommentarfeltet, og influenseren fikk tilsendt flere hatmeldinger, ifølge VG.

Dagen etter publiserte Westerlin et oppfølgingsinnlegg hvor han tydeliggjorde at han ikke synes at høyere utdanning er verdiløst, men at han er kritisk til det han opplever som en forestilling om at alle bør ta høyere utdanning.

Utbredt forestilling

NRK-profil og komiker Harald Eia sier seg noe enig i *Rampensens*-kollegaens standpunkt.

– Jeg er utdannet sosiolog og bruker det ikke i det hele tatt.

Han mener at det ikke er noe klanderverdig ved Westerlins uttalelse, og er enig i at den høyere utdanningens verdi for enkeltindividet kanskje er litt oppskrytt.

– Jeg synes det er en morsom tanke som fortjener et ordentlig svar.

Videre tror han at det Westerlin skriver om er en ganske utbredt forestilling, spesielt i medie-, finans- og tech-bransjen.

Eia tror ikke at tanken er aktuell for alle, men mener at den må tolkes i lys av Westerlins bransje og arbeidsmetode.

Jeg traff jenter som tenkte likt som meg. Det var helt fantastisk

Harald Eia, komiker og sosiolog

– Folket han treffer er jo sånne *self-made* typer som jobber litt på siden av samfunnet. Han snakker jo ikke om folk som jobber i kommunen eller på sykehus, sier han og fortsetter:

– Jeg kjenner mange sånne typer som er kjappe i huet, kreative og oppfinnsomme. Gjerne som ikke får til skolen helt, men som er veldig gløgge. Det er jo ikke noe

Høyere utdanning i Norge

+ 38 prosent av den voksne befolkningen i Norge har høyere utdanning

+ Arbeidsledighet for personer med ulike utdanningsnivåer ligger på 3,3 prosent for grunnskolenivå, 1,7 prosent for videregående skolenivå, 1,5 prosent for universitets- og høgskolenivå inntil fire år og 1,7 prosent for universitets- og høgskole over fire år

+ Gjennomføringen av toårig master på normert tid var rekordhøy i 2024, mens det var nedgang i gjennomføring av bachelor

+ 90 prosent er fornøyd med mastergraden sin, spurt seks til syv år etter uteksaminering

Kilde: SSB, NAV, HKDIR og NIFU

vits for dem å gå på BI.

Utdanning for de fleste

Eia mener likevel at høyere utdanning ikke er unødvendig for den gjengse nordmann.

– Hvis du har en gjennomsnittlig IQ på for eksempel 100, og vil bli sykepleier, veiingenør eller sosionom, er høyere utdanning nyttig.

Ifølge Eia er høyere utdanning mest gunstig på samfunnsnivå, fordi det effektiviserer jobbsøkningsprosessen å kunne legge frem et vitnemål som bevis på kompetanse.

– Utdanning blir en slags snarvei for arbeidsgiveren, som ikke kan drive å teste ferdighetene til alle jobbsøkerne.

Han mener at høyere utdanning er praktisk, men han synes det virker like lærerikt å gå rett ut i arbeidslivet som å studere for den enkelte arbeidstaker.

Eia mener det er problematisk at flere og flere tar masterutdan-

ning, og kritiserer det som gjerne kalles mastersyken.

– Det er konkurranse for å få de beste jobbene, noe som gjør at folk tar høyere og høyere utdanning. Jeg synes det gir litt mening å si at utdanning ikke er for alle.

Rekordhøye mastertall

Gjennomføringen av to- og femårige masterprogrammer har økt

USIKKER: Harald Eia er usikker på om det er lurt å ta høyere utdanning eller ikke.

de siste årene, samtidig som det har vært nedgang i gjennomføring av bachelorprogrammer. Ifølge Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse, var gjennomføringen av toårig master rekordhøy i 2024.

Forskningsleder for høyere utdanning på Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NifU) Jannecke Wiers-Jenssen bekrefter at flere tar master.

«Antall masterkandidater har økt betydelig de senere år, men NIFUs kandidatundersøkelse viser at det ikke har medført noen generell økning i andelen som ikke får jobb i samsvar med sitt utdanningsnivå», skriver hun i en e-post til Universitas.

Hun skriver videre at færre har mastergrad i Norge enn i våre nordiske naboland, noe hun er usikker på om er hensiktsmessig, fordi en utdannet arbeidsstyrke gjerne regnes som en fordel for et lands innovasjons- og omstillingsevne.

«Arbeidsgiverundersøkelsen som NifU gjennomfører viser at arbeidsgivere ser mer potensial i masterkandidatene enn kandidater med bachelornivå.»

Høy grad av tilfredshet

Selv om Eia sier at han ikke har bruk for utdanningen sin i arbeidslivet, er han fornøyd med å ha tatt den.

– Jeg er veldig glad for at jeg gikk på universitetet.

I en rapport fra kandidatundersøkelsen 2025 så NifU blant annet på tilfredshet hos personer seks til syv år etter at de hadde fullført en mastergrad.

Omtrent 65 til 80 prosent sa at de var fornøyd med mastergradens relevans i arbeidslivet. Like-

vel sa 90 prosent at de var fornøyd med utdanningen totalt sett.

Som Eia peker ser det altså ut til at høyere utdanning for mange oppleves som givende også utenom arbeidslivet. Han forteller at han også har hatt mye glede av sin akademiske tittel.

Hun mener at Eia og Westerlin snakker om sine egne bransjer og ikke samfunnet som helhet.

«For øvrig er det liten tvil om at Harald Eia har trukket gode vekslere på sin sosiologutdanning i mange av de programmene han har lagd.», skriver Wiers-Jenssen.

Hvis man har interesse og evner for å ta høyere utdanning er det lite å tape på det

Jannecke Wiers-Jenssen, forskningsleder for høyere utdanning ved NifU

– Jeg er i en bransje hvor folk ikke har så mye utdanning. Alle sier «det vet jo du, siden du er sosiolog». Jeg har hatt mye glede av den status-effekten, sier han.

«En rekke fordeler»

Forskningsleder Wiers-Jenssen skriver til Universitas at høyere utdanning gir fordeler i arbeidslivet, som høyere sannsynlighet for å være i jobb og et generelt høyere lønnsnivå.

Samtidig peker statistikk fra Nav på at det er minimale forskjeller på arbeidsledighet mellom de som har fullført videregående skole og de som har høyere utdanning.

Fordeler knyttet til høyere utdanning gjelder også utenfor arbeidslivet, påpeker Wiers-Jenssen.

«Forskning har vist at det er en rekke fordeler knyttet til å ha høyere utdanning, blant annet bedre økonomi og helse og mindre fysisk krevende jobber. Hvis man har interesse og evner for å ta høyere utdanning, er det lite å tape på det.»

Eia svarer at han tror han har brukt mer av det han har lest i sakprosa og kulturaviser enn sosiologisk kunnskap.

– Komedi tar ofte utgangspunkt i tanker som svever rundt i samfunnet. Jeg har basert meg mer på det enn sosiologisk kunnskap om overgangen fra tradisjonelle til moderne samfunn, Bourdieus klasseanalyse eller sosialiseringsteori.

Han er skeptisk til Wiers-Jenssens påstander.

– Når Wiers-Jenssen mener det er «ingen tvil» om at sosiologutdanningen har vært nyttig for mitt arbeide, så bruker hun nettopp den argumentasjonsmåten som er umulig å imøtegå og som gjør at vi aldri får noen gode svar på Westerlins spørsmål, avslutter han.

Usikker

For Eia er utdanningen likevel verdifull utenom arbeidslivet.

– Utdanning samler folk som er interessert i det samme på ett

Id Eia

FORDELAKTIG: Jannecke Wiers-Jenssen mener at bedre økonomi og helse er blant fordelene med høyere utdanning.

sted. Jeg syns det er en veldig fin ting.

Han lærte mye av å treffe og samarbeide med medstudenter.

– Jeg var dessuten ikke voksen før jeg var nesten 30, så jeg er veldig glad for at jeg gikk på univer-

sitetet. Jeg traff jenter som tenkte likt som meg. Det var helt fantastisk.

Han kan likevel ikke gi et tydelig svar på Westerlins spørsmål om utdanning er nyttig eller ei.

– Jeg skulle ønske jeg hadde et

ja eller nei-svar. For de aller fleste vanlige mennesker er det ganske lurt å ta høyere utdanning, tror jeg.

universitas@universitas.no

ANNONSE:

Tilbudsguiden

AVIS

Pen sum for studenter:

MORGENBLADET

10 uker for 10 kroner

Deretter 50% studentrabatt

Bestill på morgenbladet.no/student

Dagsavisen

50% studentrabatt på Dagsavisen!

QR code for Dagsavisen offer

Kr 150,- per måned

YOGA

STUDENTMELEMSKAP YOGA

UBEGRENSET YOGA FOR KUN

599,- MND

WWW.LEELAGAMLEBYEN.NO

TILBUDSGUIDEN

GODE TILBUD TIL STUDENTER I OSLO

MUSEUM

Nasjonalmuseet

Utstillinger • Arrangementer
Åpninger • Klubbkveld • Bibliotek
Foredrag • Samtaler

Student under 30 år: 120,-
Medlem U25: 349,-

Astrup Fearnley Museet

U25-medlemskap	190,-
Studentbillett	100,-
Under 20	Gratis

HÅRFJERNING - LASER

OSLO LASERKLINIKK

Oslo Laserklinikk tilbyr et bredt spekter av både medisinske og kosmetiske hudbehandlinger, utført av lege og helsepersonell med over 20 års erfaring.

Vi har alle typer moderne laserteknologier for blant annet hårfjerning, pigmentflekker, blodkar, arr og hudfornyelse og alle type injeksjoner med rimelige priser studenter vil dermed få ekstra rabatt hver gang på flere type behandlinger og kommet til å spare mer

Klinikken er kjent for å ha de mest konkurransedyktige prisene i Oslo, og vi ønsker å gjøre profesjonell behandling tilgjengelig også for studenter som ønsker trygge og effektive resultater.

KULTUR

Sentralen

Konserter, utstillinger og mer

Kunst, teater og dans
Quiz, spill og kreativitet
Boklesning, foredrag, samtaler og utstillinger
Estivader
Åpen mikrolon

sentralen.no

Victoria NASJONAL JAZZSCENE
Karl Johansgt. 35

Oslos mest spennende konsertprogram med jazz, improvisasjon og musikk som ikke ligner annet

Studentpriser Uhørt! med gratis inngang

nasjonaljazzscene.no

TILBUDSGUIDEN

FOR DEG SOM ER STUDENT I OSLO

STUDENTENE OM EU:

FOLKEOPPLYSNING: Yngre generasjoner må også få del i debatten, mener Nicholas Gordon Sim (25) og Anders Egge Jordheim (23).

– Vi trenger et kr

Studentene har splittede meninger om hvorvidt Norge skal bli med i EU, men dette er de enige om: De vet ikke nok.

EU

Tekst Alma Agnete Nicolaysen
Foto Eiril Nås Høistad

– EU? Nei, nå ble jeg usikker. Jeg sitter bare og tenker på Nato, jeg.

Jazzstudent ved Norges musikkhøgskole (NMH), Nicholas Gordon Sim (25) klør seg i skjegget. Verken han eller kompisen Anders Egge Jordheim (23) kan sette fingeren på akkurat hva EU er.

Det er over 30 år siden den norske befolkningen stemte nei til EU-medlemskap. I 1994 vant nei-flertallet med knappe 52 prosent av stemmene. For de fleste av dagens studenter er dette lenge før deres tid.

– Jeg tror verken vår generasjon eller foreldrene våre vet så mye om det, sier Jordheim.

– Sånn som jeg har skjont det, så er vi jo tilnærmet medlemmer. Men at vi ikke har stemmerett på

samme måte som medlemslandene, legger Sim til.

Etterlyser en folkeopplysning

På spørsmål om de tror unge vet nok om EU, ler begge. Sim beskriver dem begge som gode eksempler på at unge åpenbart ikke vet nok om saken.

– Jeg føler at det bare er argumenter mot. Når jeg spør voksne, svarer de ofte: Skal vi la midten av Europa bestemme over oss her oppe i Norge?

– Nå er det jo også usikre tider med USA i vest og Russland i øst som gjør sine greier. Å ha et sterkt Europa kan være en bra ting, å ha en fot innenfor EU i hvert fall, legger Jordheim til.

Han mener det er tydelig at yngre generasjoner også bør få ta del i debatten, men at denne debatten må løftes i god tid før et eventuelt valg.

– Jeg tror vi trenger litt mer folkeopplysning før vi stemmer, som

kan legge frem både fordeler og ulemper, sier Jordheim.

EU-debatten forsvinner

Herman Nyhaug (26) går master i Strategic Marketing Management på Handelshøyskolen BI.

– Jeg er veldig på gjerdet, altså, jeg må si det. Jeg har en far som er for det og en mor som er imot, så jeg sitter litt i mellom de to.

Nyhaug er bekymret for at unge

Jeg er veldig på gjerdet, altså

Herman Nyhaug (26), markedsføringsstudent

i dag vet lite om hva medlemskap i EU innebærer, og at unge blir lett påvirket av det de ser på sosiale medier. Han tror at høyrebølgen kan dra unge mer mot EU.

– Jeg tror EU-debatten har forsvunnet litt i støyet med privatøkonomi, krig, Ukraina og det som skjer i USA. Det er så mange ting

som tar vekk fokuset fra EU.

Han mener at debatten om EU-medlemskap må løftes og at en avstemning må holdes, men at det ikke er tiden for det helt ennå.

– Det er ganske mange som ikke har fått lov til å ytre seg, og jeg synes det skal være rom for å kunne ta en avstemning igjen. Det er tid for en debatt, og i løpet av de neste ti årene så må det komme opp. Da er verden forhåpentligvis litt mer stabil også.

– Ville du stemt for eller imot?

– Det svinger litt. Jeg ser veldig mange fordeler med det, men slik EU er satt opp i dag tror jeg ikke det er helt i vår favor.

Ikke et alternativ til Nato

Blant studentene er det tydelig at mange ikke vet nok om EU til å skulle ta en beslutning. Jusstudent ved Universitetet i Oslo (UiO) Vilde Snustad (23) mener unge nordmenn trenger mer informasjon.

– Jeg tror det er veldig få som egentlig vet hvor tett Norge er tilknyttet EU gjennom EØS-avtalen, og hva den omfatter, forteller hun.

Kriminologistudent Mari Aurora Gabrielsen (23) stemmer i.

– Før vi har en avstemning, så må vi opplyses. Vi trenger et *kra-sjkurs* i EU.

Studentene mener det er viktig at folk er godt opplyst om saken før man går til stemmelokalene. Snustad tror ikke vi bør tilslutte oss EU av militære grunner, og at folk bør lese seg opp på hva et EU-medlemskap faktisk vil bety.

– Jeg vil ikke si at EU er så veldig rustet på det militære området til å eventuelt være et godt alternativ til Nato. Det er nok mange ting som må på plass på EU-planen før vi kan tilslutte oss EU av den grunn.

EU-debatten må gis et kraftløft før en eventuell avstemning kan holdes, mener begge.

– Det er absolutt lurt å diskutere ordentlig først, og se på mulighetene man har før man kan lage et ordentlig valg, forteller Gabrielsen.

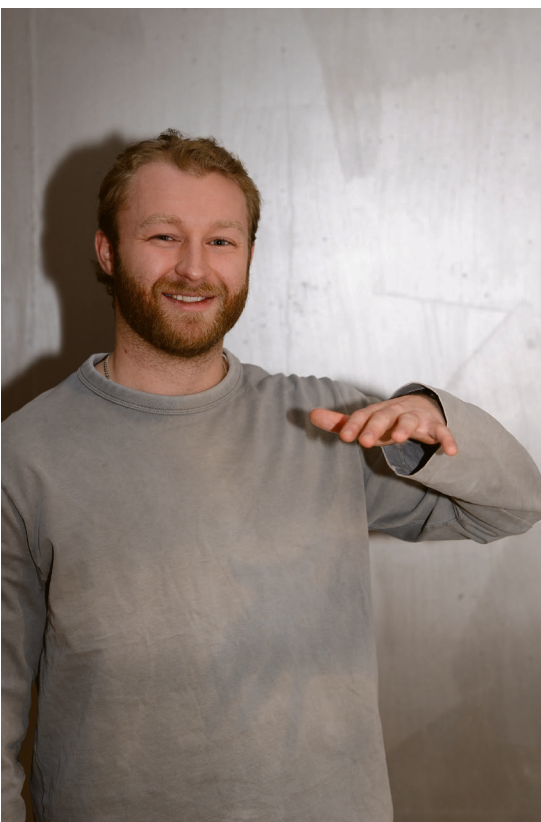
Snustad stiller seg svært positiv til et eventuelt EU-medlemskap, mens Gabrielsen er mer skeptisk. De er likevel enige om at en ny fol-

MÅ DISKUTERES: Studentene Vilde Snustad (23) og Mari Aurora Gabrielsen (23) mener saken må diskuteres grundig i forkant av en avstemning.

asjkurs

TJA TIL EU: BI-student Herman Nyhaug (26) mener EU-debatten forsvinner i dagens medielandskap.

keavstemning må holdes slik at unge også får deltatt, men er usikre på om dagens unge er modne nok.

– Det må jo være en folkeavstemning på et tidspunkt. Det er veldig viktig at det ikke er regjering og storting som tar den beslutningen. Samtidig er ikke folk per nå modne nok til å ta det valget, med tanke på hvor lite vi vet om det, mener Snustad.

– Når et helt folk skal delta i en avstemning, så er det jo viktig at de fleste kan sitte med samme kunnskap, slik at de klarer å forme en mening, legger Gabrielsen til.

Ekspert: Naturlig å vurdere på nytt

– Jeg tenker det absolutt er på tide med en ny EU-avstemning. Og det er et legitimt demokratiargument at mange av dagens velgere ikke fikk stemme i 1994.

Senterleder ved Arena Senter for europaforskning, Pernille Rieker, stiller seg positiv til en ny avstemning om EU-medlemskap. Hun mener det kan styrke opplevd legitimitet, spesielt hvis den kommer etter en reell, opplysende debatt.

Å ikke ta opp EU-spørsmålet på nytt forsterker det demokratiske paradokset, forteller Rieker. Hun legger til at det

er liten tvil om at EU og EØS påvirker norsk politikk, og at dette skjer uten at Norge kan påvirke EUs beslutninger.

Å ha et sterkt Europa kan være en bra ting, å ha en fot innenfor EU i hvert fall

Anders Egge Jordheim (23), tidligere musikkstudent

– Siden 1994 har både verden, EU og Norge forandret seg mye og det er naturlig at spørsmålet om norsk EU-medlemskap vurderes på nytt under nye rammebetingelser.

Stabilt nei-flertall blant unge
Nordmenn er generelt positive til en ny avstemning, uavhengig av stand-

punkt, forteller Rieker. I Opinions samfunnsmonitor fra mars 2025 ønsket 63 prosent en ny EU-folkeavstemning.

– *Blir det å fremskynde et valg på feil premisser? At man frykter for krig?*

– Jeg vil ikke si at det er å fremskynde et valg på feil premisser. Det er jo helt vanlig at store utenriks- og sikkerhetspolitiske sjokk fører til et behov for å revurdere enkelte politiske veivalg som er tatt i en annen kontekst, svarer hun, og legger til:

– Det viktige her er at en eventuell avstemning må forankres i en bred utredning og en ryddig kampanje.

Rieker forteller at nei-flertallet har vært stabilt blant unge de siste årene. På en annen side har antall usikre økt, noe som legger til grunn for en viss bevegelse, forklarer forskeren.

– Det finnes tall, men de varierer mellom målinger og tidspunkt. EU-saker har en tendens til å svinge med dagsorden og kunnskapsnivået, forklarer hun.

– Men hovedbildet de siste årene har vært et stabilt nei-flertall, også blant de unge.

Kunstverk tilbake tre år etter hærverk

Denne uken har det skjedd en gjenoppstandelse ved Universitetet i Oslo: Kunstverket som ble ødelagt i hærverk for tre år siden, blir igjen å se hengende på Det juridiske fakultet. Pris-lappen? Omtrent en halv million offentlige kroner.

Offentlig kunst

Tekst Andreas Nesbø og Erik Daniel Aubert
Foto Adrian Heggem Misfjord

– Det er fint å få litt farger og liv i et ellers nøytralt bygg, sier Martine Svendstad (21), leder ved Juridisk Studentutvalg (JSU).

Kunstverket Queens of the Tear Duct, laget av kunstner Tiril Hasselknippe, er denne uken tilbake på Det juridiske fakultet på Tullinløkka. Svendstad synes gjenoppstandelsen er et velkomment bidrag for studentenes skue, som ellers går mest i ulike nyanser av grått. I to og et halvt år har atriet i bygget vært uten verket som ble skadet i 2023.

Hærverket

Halv ni på morgenen, tirsdag den 29. august 2023, fikk studenter ved Det juridiske fakultet på Universitetet i Oslo (UiO) en melding om at Domus Juridica var stengt ut dagen, på grunn av «omfattende hærverk i studentarealene».

Rundt klokken tolv natta før kom en uvedkommende person seg nemlig inn i bygningen. Dette skal ha skjedd i forbindelse med at en student eller ansatt ved fakultetet gikk ut, ifølge uttalelser daværende fakultetsdekan, Ragnhild Hennem, har gitt til Khrono.

Vel innenfor bygget skal personen ha kastet møbler og annet interiør mange meter ned i bygningens dype atrium. Det er her kunstverket Queens of the Tear Duct henger. Kunstverket består av 26 bokser i materialene ple-xiglass, glassfiber, og epoxy, som henger i syv formasjoner over flere etasjer midt i universitetsbygget.

Da tunge møbler i rasende fart mot gulvet traff disse boksene, løsnet og falt flere av dem også. Kunstverket var ødelagt. Siden har det ikke vært å se på Domus Juridica.

I en organintern e-post til ansatte på fakultetet, som Universitas tidligere har skrevet om, kom det frem at alle skadene var omfattende, men bare av materiell

HENGENDE: Queens of the Tear Duct består av 26 bokser som svever i kjernen av Domus Juridica.

art. I tillegg sto det at gjerningspersonen ble tatt på fersk gjerning av en vektor.

Skadene ble først antatt å være irreversible. Men i et intervju med Uniforum i fjor januar, fortalte kunstforvalter ved UiO, Charlotte Wiik, at kunstneren hadde funnet ut at verket kunne reddes.

Gledelig tilbakekomst

Statlige Koro (Kunst i offentlige rom) er eier av kunstverket. I en pressemelding tirsdag, skriver de at deres seksjon for kunstforvaltning har ledet restaureringsarbeidet, som har skjedd i samarbeid med UiO og Hasselknippe.

I samme pressemelding uttrykker leder for seksjonen, Ingrid Skard Skomedal, glede over at kunstverket er oppe igjen.

«Vårt inntrykk er at både studenter og ansatte har savnet det».

I en e-post til Universitas skriver Leder for seksjon formidling og kommunikasjon i Koro, Nina Frang Høyum, at kunstverket ble lagret, gjennomgått og dokumentert etter hærverket, med ønske om å redde det. Ettersom kunstneren var opptatt med andre prosjekter, tok det tid å avgjøre. Men i 2025 ble verket restaurert på en måte som gjenbraker originalt

materiale, forsterker svakheter og sikrer ny innfesting.

«Vi er veldig glade for samarbeidet med UiO og at verket er på plass igjen!».

På vegne av eiendomsavdelingen ved UiO sier Charlotte Wiik til Universitas at de deler gleden med Koro.

Kunstverket var opprinnelig et spleiselag mellom Koro, UiO og eiendomsselskapet Entra, som eier bygningen Domus Juridica. Staten har selv tatt ansvaret for kunstverket, så utgiftene har vært delt mellom universitetet og Koro. Til Universitas opplyser de at de anslår å måtte ut med 200.000 til 300.000 kroner hver.

Ifølge Svendstad er jusstudentene glade for at atriet igjen kan prydes med kunst og nevner at JSU er opptatt av at det skal bli mer av det på fakultetet.

– Fakultetsbygget skal være et levende sted, så det er fint at fakultetet hører på oss, sier Svendstad.

Slår lynet ned samme sted?

At kunstverket er tilsynelatende like utsatt som sist, gjør ikke at studentene frykter gjentakelse. Svendstad finner det usannsynlig at noe liknende skal skje igjen.

– Generelt har det skjedd veldig lite alvorlige hendelser. Det er vel bare den ene. Jeg har ikke hørt om noen, og vi har ikke fått noen henvendelser i det hele tatt på at noen er bekymra for at noe slikt skal skje igjen, forteller Svendstad, og legger til:

Vi har ingen måte å garantere at liknende ting ikke kan skje igjen

Charlotte Wiik, kunstforvalter ved UiO

– Jeg tror de fleste vil oppfatte dette som enkelthendelse.

Kunstverket som har vendt tilbake til Domus Juridica, er likevel ikke uten påvirkning fra hærverket i 2023. Kunstforvalter Wiik sier til Universitas at kunstverket blant annet er forsterket gjennom et nytt opphengssystem som vil kontrolleres jevnlig.

– Det betyr ikke at det ikke var trygt før, men vi valgte å gjøre det på nytt, etter en ny vurdering.

Det er blant annet gjort tiltak for å styrke opphenget. I stedet for at hver boks var festet med én vajer, er det nå to stykker per boks. I tillegg går det et stag tvers gjennom hver boks.

– Forsterkningene er synlige på verket, men laget i tråd med kunstnerens ønske. Både kunstner og vi er svært fornøyde med resultatet, sier Wiik.

Selv om det nå er gjort forbedringer i opphenget, var ikke opphenget årsak til skadene i 2023.

Den ekstra sikringen begrunner hun riktignok med at kunst i offentlige rom er mer utsatte enn museumskunst.

– Utenforliggende faktorer kan vi ikke helgardere oss mot. Dette var en høyst uvanlig hendelse, men vi har ingen måte å garantere at liknende ting ikke kan skje igjen. Det kan jo skje hærverk eller andre uforutsette hendelser likevel, og det kan vi ikke kontrollere, forteller Wiik, og avslutter:

– Men vi håper for all del at hendelsen aldri gjentar seg.

ANNONSE:

UNIVERSITAS SØKER JOURNALISTER, FOTOGRAFER & UTTEGNERE

SISTE FRIST: 20. JANUAR

SISTE FRIST: 20. JANUAR

OM UNIVERSITAS

Universitas er Norges største studentavis 30 utgivelser i året. For å kunne fortsette å lage verdens beste studentnyheter, trenger vi nettopp deg med på laget.

Vi dekker alle læresteder som er tilknyttet studentsamskipnaden i Oslo og Akershus. Vi er stolte av å kunne tilby de viktigste studentnyhetene og studentrelaterte leseopplevelsene i Norge.

Hos oss er vi opptatt av å være et lag, slik at vi kan spille hverandre gode og lage de beste sakene. Vi har i over 70 år vært en døråpner og en god vei inn i mediebransjen for journalister, fotografer og skribenter - noe vi skal fortsette å være i årene fremover.

JOURNALISTER

Vi leter etter iderike og skriveglade journalister som brenner for å lete frem viktige saker, og som vil skrive innenfor flere ulike stoffområder. Dette gjelder blant annet nyheter, kultur, feature og anmeldelser. I stillingen bør du både være engasjert og ha mulighet til å sette av tid. Dersom du har erfaring med sosiale medier, kan dette gjerne oppgis.

Søknad, CV og spørsmål om stillingen rettes til ansvarlig redaktør:

Idun Kjøl Wiig
idun.wiig@gmail.com

FOTOGRAFER

Vi ser etter dyktige fotografer som kan fortsette det gode arbeidet vi allerede gjør på fotofronten i Universitas, i alt fra kultur til gravejournalistikk, nyhet til reportasje. Om du har videokunnskap er det en bonus. Du er teknisk god og evner å arbeide selvstendig men også i vårt nydelige team. Eget fotoutstyr er en forutsetning for stillingen.

Søknad, CV, arbeidsprøver og spørsmål om stillingen rettes til fotosjef:

Adrian Heggem Misfjord
foto.universitas@hotmail.com

UTTEGNERE

Vi leter etter kreative grafikere som er gode til å få journalistisk stoff til å skinne!

Som uttegner er du en del av et team som jobber med å tegne ut saker, levert av journalistene, til papiravisen. Erfaring med InDesign og Photoshop er en fordel, men ikke et absolutt krav. Det viktigste er at man er motivert til å lære.

Søknad, CV og spørsmål til stillingen kan rettes til desksjef:

Ida Fjeld
idafjeld@gmail.com

Politisk strid om «sl

Det er brei politisk semje om at Oslo manglar studentbustadar. I Nydalen har likevel nettopp desse planane splitta politikarane.

Studentbustader

Tekst Beate Bjella
Foto Eiril Nås Høistad

Studentbustader i Nydalen

- + Studentsamskipnaden i Oslo (SIO) ønskjer å byggje studentbustader på ei tomt i Kristoffer Aamots gate i Nydalen
- + Tomta er i dag regulert til barnehage, SIO har bede om eit oppstartsmøte for å omregulere ho til studentbustader
- + Tomta ligg delvis i ei raud støysone, og innanfor området til Akerselva miljøpark
- + Fleirtalet i bydelsutvalet på Sagene har gitt eit negativt høyringsvar til planane
- + Høgre og Venstre stemte for, Ap, MDG, SV og Raudt stemte imot
- + Det er Plan- og bygnings-etaten som avgjer om planarbeidet kan gå vidare

Det er planane om nye studentbustader på ein slagghaug i Nydalen som har møtt politisk motbør i bydelsutvalet på Sagene.

Tomta ligg tett på BI, Akerselva og viktige kollektivknutepunkt, men ho er samstundes plassert i ei raud støysone og innanfor området til Akerselva miljøpark. Ei raud støysone er eit område med høgt støynivå, der bustader normalt ikkje er tilrådde. Desse omsyna har delt politikarane i bydelen.

Krav på bukvalitet

Leiar i bydelsutvalet på Sagene, Jørgen Foss (Ap), understrekar at utvalet ikkje er imot nye studentbustader, men kvar dei blir plasserte.

– Me har allereie fleire studentbustader i bydelen, og me ynskjer oss fleire. Men me meiner det må vera ein kvalitet i området der dei blir bygd. Det fortener studentane som skal studere, seier han.

Utvalet meiner den aktuelle tomte ikkje eignar seg. Den ligg i ei raud støysone.

– Det er eit område som ikkje er anbefalt. For oss handlar det om kvaliteten for dei som skal bu og leve her. Det er fleire merknader knytt til reguleringsaka, mel-

Studentane fortener god kvalitet rundt studentbustadene sine

Jørgen Foss (Ap), leiar i bydelsutvalet på Sagene

RAUD STØYSONE: Tomta det blir stridd om, ligg delvis i ei raud støysone. Slike område blir rekna som lite egna for støyfølsam busetnad, som bustader.

lom anna dette med raud støysone, og grunnen det skulle byggast på, seier Foss.

Inga endeleg avgjerd

Foss meiner saka òg handlar om korleis ein ser på studentar og studietida.

– Eg har høyr argument om at student er ein berre ein viss periode i livet, og derfor treng ein ikkje topp kvalitet. Men studietida er ei intensiv tid, og eg meiner studentane fortener god kvalitet rundt studentbustadene sine, seier han.

Foss understrekar samstundes at bydelsutvalet ikkje tek den endelege avgjerda i saka, men fungerer som høyringsinstans i planprosessen.

– Vår anbefaling er at ein ikkje byggjer her, men det er til sist Plan- og bygnings-etaten som fattar vedtak. Det kan også bli overprøvd til bystyret, seier han.

Raud støysone er overdrive

Medan fleirtalet i bydelsutvalet legg avgjerande vekt på bukvalitet, støy og omsynet til Akerselva, meiner mindretalet at behovet for fleire studentbustader må vege tyngre.

I Sagene Høgre er dei usamde i vurderinga frå fleirtalet. Leiar Jonas Økland meiner bydelsutvalet stiller for strenge krav til bustadene.

– Når ein er student, så er dette ein mellombels buplass. Det viktigaste er å ha ein plass å bu, ikkje ein prima lokasjon og alt det beste, seier Økland.

Han peikar på at området i Nydalen ligg tett på BI, eitt stopp unna Blindern, og har kort veg til sentrum. Leiaren meiner argumentet om støysona blir overdrive.

– Dette området er i raud sone fordi ein har ein bilveg her. Men

det bur folk rett ved sida av her, og dei overlever.

Akerselva mindre tilgjengeleg?

Økland meiner argumenta mot utbygginga ikkje held mål.

– Det finst alltid grunnar til å ikkje bygge, men det hjelper ikkje studentane.

Eit av argumenta mot utbygginga har vore at det vil giera området langs Akerselva mindre tilgjengeleg. Dette kjenner Økland seg ikkje att i.

– Det blir sagt at ein vil sperre for gangstien. Det meiner eg er det dårlegaste argumentet. Hadde ein bygd her, kunne ein ha ordna ein

STRENGE KRAV: Leiar i Sagene Høgre, Jonas Økland meiner bydelsutvalet stiller for strenge krav til budstadene

«Slagghaug» i Nydalen

Perfekt for studentar
Studentsamskipnaden i Oslo (SiO) ønskjer å byggje studentbustader på tomta og har bedde om

og nærleiken til campus og kollektivtilbod er perfekt for studentar», skriv Eskelund i ein e-post til Universitas.

ner at løysningsforslaget vårt ivaretar bukvaliteten på ein god måte.» Sjølv om bydelsutvalet har gitt eit negativt høyringssvar,

Dette er ikkje eit naturområde. Det er ein «slagghaug». Det er ingenting her

Jonas Økland, leiar i Sagene Høgre

oppstartsmøte for planarbeidet. Administrerande direktør i SiO, Andreas Eskelund, peikar på at samskipnaden allereie har studentbustader i området. «Vi har allereie Lillo Studenthus og Nydalen studentby i området. Plasseringa er veldig fin,

Han viser til at behovet for fleire studentbustader i Oslo er stort. Når det gjeld den rauda støysone, meiner SiO at dette kan løysast gjennom utforminga av prosjektet. «Vi har laga eit løysingsforslag der majoriteten av bustadene ligg borte frå støyutsett sone, og vi mei-

meiner SiO at saka ikkje er avgjort. «Vi arbeider kontinuerleg med å sjå på andre moglegheiter for å byggje fleire studentbustader», avsluttar den administrerande direktøren.

universitas@universitas.no

MOGLEG TOMT: «Slagghaugen» i Nydalen er peika ut som mogleg tomt for nye studentbustader.

fin gangveg på underkanten.

Ikkje eit naturområde

Tomta er eit grønt- og friområde langs Akerselva. it argument mot bygginga. Leiaren for Sagene Høgre meiner denne karakteristikken gir eit feil bilete.

– Dette er ikkje eit naturområde. Det er ein slagghaug. Det er ingenting her, seier han.

Han meiner politikarar bør vera meir pragmatiske i møte med plansaker.

– Ein kan ikkje berre sitje og lese saksapir og seie at dette er eit grøntområde. Om ein er usikker, kan ein gå og sjå. Er dette noko ein ønskjer å ha i nærmiljøet sitt? Nei. Kan det brukast til studentbustader? Sannsynlegvis, seier Økland.

Sjølv om Høgre og Venstre stemte for utbygginga, fekk motstanden fleirtal i bydelsutvalet.

Kva er raud støysone?

- + Raud støysone er område med høgt støynivå, til dømes frå trafikk
- + Slike område blir rekna som lite eigna for støyfølsam busetnad, som bustader
- + Det kan likevel gjevast løyve til bygging dersom ein kan dokumentere gode løysningar for støy og bukvalitet

Dermed er det framleis uvisst om prosjektet får gå vidare.

– Ein finn andre områder. Men då dreg ein det endå lengre ut i tid. Og så er det problem med det området òg, og slik held ein det gåande, seier Økland.

Åpner universitetet i Gaza

I snart to år har alle universitetene i Gaza vært delvis eller fullstendig ødelagt. Nylig har noen av universitetene begynt å holde fysisk undervisning, men gjenoppbyggingen er hindret grunnet mangel på nødvendige ressurser.

Gaza

Tekst Jens Bryhn Erlandsen

– Sykehusene hadde ikke kapasitet til å gi meg og mange andre studenter praksis under krigen, forteller farmasistudent Abdallah Jouda (24) ved University of Palestine i Al-Zahra nord i Gaza.

Universitetet hans stengte da krigen i Gaza brøt ut 7. oktober 2023. Senere ble universitetet, i likhet med alle de tolv universitetene i Gaza, bombet og ødelagt. Etter seks måneder åpnet universitetet for digital undervisning, og Jouda kunne fortsette studiene til å bli farmasøyt. Det var likevel ikke uten utfordringer.

– Det er krevende å studere digitalt, på grunn av mangel på elektrisitet og andre ressurser. Mange må reise langt til internettkaféer for internett og elektrisitet, sier Jouda, og peker på at mange fordrevne studenter bor i telt.

Kapasiteten er fortsatt begrenset.

– Nå jobber jeg på sykehuset tre ganger i uka, når jeg egentlig skal jobbe fem. Det kan utsette min uteksaminering ytterligere med flere måneder.

Begrensede ressurser

Etter at våpenhvilen mellom Israel og Hamas trådte i kraft i oktober 2025, har universitetene gradvis begynt gjenoppbyggingsprosessen av fasilitetene sine. I november kunne studenter ved Al-Azhar University – Gaza delta i fysiske forelesninger for første gang siden krigen i Gaza startet 7. oktober 2023.

Intensjonen bak angripene er å utslette utdanningssystemet vårt og fordre palestinerne vekk fra Gaza

Dr. Ahmad Abo-Shabaan, professor ved Al-Azhar University – Gaza

– For dem tenker jeg det er spesielt vanskelig, og at mange derfor ikke fullfører studiene.

Pressede sykehus

Jouda er nå i praksis ved Al-Aqsa sykehuset sør i Gaza, etter å ha fullført de teoretiske emnene gjennom digital undervisning. Opprinnelig skulle han bli uteksaminert juni 2025, men dette ble utsatt til juli 2026 grunnet krigen.

Jouda er fra Jabalia nord i Gaza, men måtte flykte til Nusratleiren sør i Gaza da huset hans bombet. Han forklarer at et økende antall farmasi- og medisinstudenter flyktet sørover samtidig som flere sykehus ble ødelagt, og at legene var for opptatt med å behandle skadde og døde til å kunne veilede studenter i praksis.

Etter å ha ventet i ett år fikk han til slutt praksisplass ved al-Shifa sykehuset i mars 2025. To måneder senere måtte han flykte sørover, og byttet praksisplass til al-Aqsa sykehuset i byen Deir al-Balah.

– De fleste fakultetene våre underviser kun digitalt, mens det er noe initiativ til å holde fysiske forelesninger nå i tillegg, forklarer professor Ahmed Abu Shaban over telefon fra Canada.

Han er dekan over fakultetet for landbruksvitenskap ved Al-Azhar University – Gaza, og flyktet fra Gaza i oktober 2023. I likhet med andre fordrevne kolleger underviser han digitalt for studentene sine i Gaza. Abu Shaban opplyser at selv om universitetet har gjenopptatt fysisk undervisning etter våpenhvilen, er gjenoppbyggingen krevende og begrenset.

– Initiativet til å gjenoppbygge universitetsbyggene er begrenset på grunn av mangel på nødvendige ressurser som byggematerialer for å rehabilitere eventuelle gjen-

værende bygninger.

«Scholasticide»

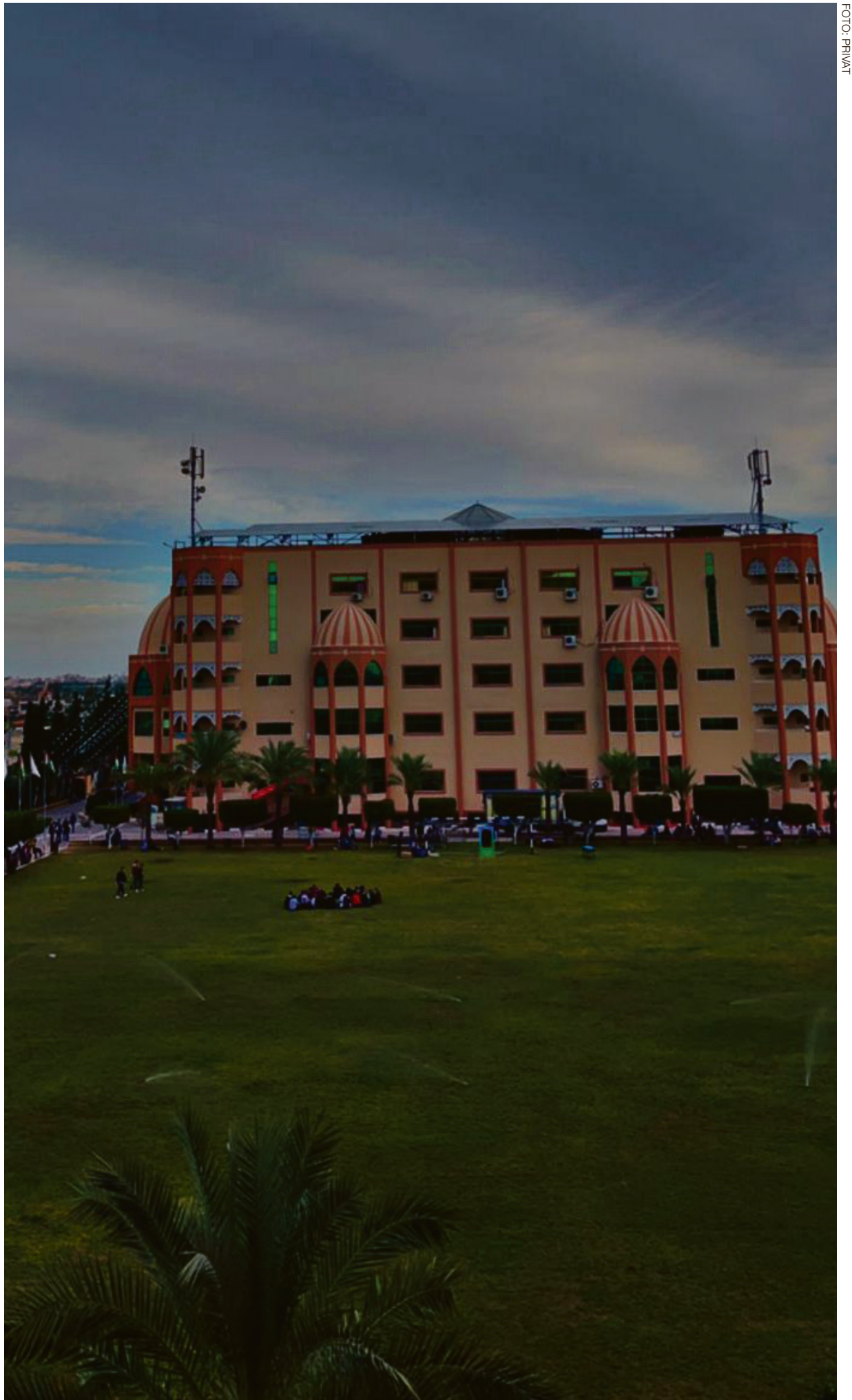
– Siden begynnelsen av folke-mordet har det vært helt klart at Israel systematisk angriper utdanningssektoren, forteller Abu Shaban.

Hans beskrivelser samsvarer

med det flere FN-eksperter omtaler som at Israel bedriver et «scholasticide» i Gaza. Betegnelsen refererer til systematisk utsletting av utdanning gjennom blant annet ødeleggelser av utdanningsinstitusjoner og fengsling eller drap av studenter, lærere og akademikere. Ifølge FN er 97 prosent av alle uni-

versiteter skadet eller ødelagt av israelske angrep, og 92 prosent av disse trenger full gjenoppbygging eller større rehabiliteringsarbeid for å fungere igjen. Samtidig er mer enn 18.863 elever og studenter og 792 utdanningsansatte drept.

– Intensjonen bak angrepene på universitetene er å utslette

FØR OG ETTER: University of Palestine i al-Zahra før og etter Israels krigføring i Gaza.

etter to år med krig

FOTO: MOHAMMED FAYIQ / TIKTOK

UTSATT: Farmasistudent Abdallah Jouda (24) flyktet til sør i Gaza etter at hans hus i nord-Gaza ble ødelagt.

FOTO: PRIVAT

FOTO: PRIVAT

FORDREVEET: Professor Ahmed Abo-Shaabab har vært tilknyttet Al-Azhar University i Gaza i 33 år, da han begynte som bachelorstudent. Han opplyser at dette er fjerde gang fakultetet hans har blitt ødelagt av israelske angrep.

– Over 71.000 mennesker har blitt drept i Gaza under krigen, hvordan kan deres militæroperasjoner forsvares?

« Hamas opererer systematisk fra sivile områder og bruker sivil infrastruktur og sivile som menneskelige skjold. Våre angrep er rettet mot militære mål og gjennomføres i tråd med internasjonal humanitærrett, inkludert vurderinger av forholdsmessighet».

Dette bestrides av FN. I september 2025 konkluderte FNs uavhengige undersøkelseskomisjon med at Israel har begått folkemord i Gaza. Ifølge Al-Jazeera har Israel brutt våpenhvileavtalen og utført angrep på Gaza minst 1.193 ganger siden 10. oktober 2025, hvor minst 442 pales-

Det er krevende å studere digitalt på grunn av mangel på elektrisitet

Abdallah Jouda (24), farmasistudent fra Gaza

utdanningssystemet vårt og dermed fordrive vekk palestinere i Gaza, hevder Abu Shaban.

Han mener universitetene fungerer som viktige fellesskapsarenaer som bidrar til å opprettholde palestinsk motstandskraft, og at dette er årsaken til at de blir mål for angrep.

– Når det ikke er noen utdanning, sykehus, infrastruktur eller hus igjen, så vil folk etterhvert flytte, og det er målet til Israel.

Mener Hamas utnytter universitetene

IDF, Israels militære, forteller Universitas gjennom sin pres-

setelefon at universitetene ble ødelagt i et forsøk på å ødelegge Hamas. De forklarer at det har vært nødvendig å angripe bygninger der Hamas har plassert militær infrastruktur, inkludert universitetsbygg som ifølge dem er tatt i bruk til militære formål.

På spørsmålet om deres intensjon er å fordrive palestinere ved å ødelegge utdanningssektoren i Gaza, svarer de at deres eneste grunn til å angripe universiteter og skoler er fordi Hamas utnytter dem, blant annet ved å lagre våpen og gjennomføre angrep fra skolebygg.

tinere har blitt drept. Det ønsket IDF ikke å kommentere.

Abu Shaban avviser Israels forklaring om at universitetene ble angrepet av militære årsaker, og peker på hvor omfattende ødeleggelsene av universitetene har vært.

FRA NOMA TIL NUDLER:

Slik spiser Michelin-utdannede Thea godt og billig

Hummer på tallerkenen, yoghurt i kjøleskapet og minus på konto. Matinfluenser Thea Engvik (26) vet hvordan det er å spise luksuriøst med nesten tom lommebok. Nå gir hun studenter sine beste tips til smakfulle gourmetmåltider på studentbudsjett.

Studentbudsjett

tekst Casper Hauen & Herman Osnes Opdal
foto Adrian Heggem Misfjord

– På kokkeskolen i Paris opplevde jeg en rar kontrast mellom det å unne seg et eple og spise hummer til middag, sier Thea Engvik (26).

Hun har på kort tid fått en stor følgerskare med kontoen theasmaker, både på Instagram og Tiktok, med henholdsvis 40.100 og 9.600 følgere.

Engvik er utdannet kokk fra Le Cordon Bleu i Paris og sommelier fra Beverage Academy i Oslo. Hun beskriver studietiden i Paris som utfordrende for lommeboken.

– Jeg gikk på privatskole og bodde på 11 kvadratmeter i Paris, uten studielån. Jeg hadde minus på konto da jeg flyttet til Frankrike, forteller Engvik.

I leiligheten i Paris var kjøleskapet fylt opp med billig yoghurt. Samtidig understreker hun at hun ble matet godt på maten de lagde på skolen.

Greasy mat er jo digg

Thea Engvik (26), Matinfluenser og kokk

Matinfluenseren er også dekorert med erfaring fra restauranter med Michelinstjerner. Hun har nemlig jobbet på verdenskjente Noma i København og Maaemo i Oslo.

Med andre ord: Hun kan virkelig mat og drikke.

Så var det den G-en, da «Hurra, studentene får G!» Slik

Den sagnomsuste G-en er mye omtalt i Universitas' avisspalter. Kort forklart står G for grunnbeløp for ytelse i folketrygden. Den brukes for å beregne Navs utbetalinger. Med gjeldende satser utgjør 1,5 G omtrent 195.240 kroner.

Ifølge Statistisk sentralbyrå (SSB) har studenter i Oslo de høyeste boutgiftene og levekostnadene i landet. SSB anslår at studenter på landsbasis har totale utgifter på rundt 16.210 kroner i måneden. Oslostudenter har trangest økonomi, gitt høye leie- og boligpriser, ifølge SSB. Kostnadene SSB omtaler inkluderer boutgifter, transport, kommunikasjon, andre faste utgifter og selvsagt mat.

Og prisene på matvarer? De øker og øker.

Matvareprisene var 5,2 prosent høyere i desember 2025 enn samme måned året før, skriver E24. Hvis studiestøtten økes til G, vil disse utgiftene sannsynligvis bli mer overkommelige for studenter.

Med 195.000 kroner i året blir det uansett ikke restaurantbesøk på Maaemo med det første (*kremt*, 5.500 kroner per hode for matmenyen, *kremt*). Med en ubestridelig raffinert gane oppsøker Universitas matinfluenser Engvik i håp om at hun kan gi oss gode råd om hvordan vi kan spise god mat på studentbudsjett. Er det mulig for studenter å «ball on a budget» og lage mat på stjernnivå hjemme?

Surt og greasy

Kulde, snø og isbelagt føre har lagt seg over byen. I hastverk møter vi Engvik på Byporten i Oslo og beveger oss mot første stopp for dagen: den antakelig travleste butikken på hele kjøpesenteret, Kiwi.

Med seg har Engvik fem tips til studenter som hun mener kommer godt med i en trang økonomi.

– Smak alltid til med salt og syre. Salt er billig, sitroner er billige. Enklere blir det ikke, og det bidrar masse til smak!

Engviks andre tips har også å gjøre med smaksforsterkning.

– Ha alltid smør eller en god stekeolje liggende, begynner Engvik.

Blokker med meierismør er relativt billige, og en flaske med olje varer lenge. Matinfluenseren mener at disse ingrediensene gir mye smak for billig penge.

– Greasy mat er jo digg. Smør, olje og stekeskorpe gjør jobben, mener hun.

Råvarer, råvarer, råvarer!

– Forsøk alltid å handle råvarer, og kjøp dem i sesong. Det er ofte billigere og mye bedre!

Dette er Engviks tredje tips. Men hvilke varer er i sesong når det er opp mot syv minusgrader og snø ute?

– Rotgrønnsaker og sjømat er gjerne i sesong om vinteren, forteller Engvik.

Det er en slags skatteboks

Thea Engvik (26), matinfluenser og kokk, om datodisken i matbutikken

Vi ser etter rotgrønnsaker, som visstnok skal være billig, god, og fungerer i diverse ulike retter. Det er lite jordskokk å finne. Utvalget på Kiwi er generelt tynt. Engvik beveger seg til neste og siste stopp: Coop Prix på Oslo Sentralstasjon.

På Coop Prix står vi ved brødene. Her er Engvik klar i talen:

– Jeg anbefaler absolutt studenter å bake brød. Det trenger ikke å være surdeig. Mel, gjær, vann og salt er alt man trenger for å lage godt brød, forteller hun.

Engvik baker ofte brød selv, og fyller fryseren med det. Hun mener studenter kan spare mye på dette og samtidig få mer næringsrike brød, sammenlignet med butikkbred.

Legg bort kjøttstykket

– Hva tenker du studenter bør unngå å bruke penger på når de handler mat?

– Alt som er ultraprosessert, er greit å unngå. Kjøp så mye råvarer som mulig, det er ofte billigere, sier Engvik.

Hun anbefaler også studenter å sjekke kilopris og literpris. På den måten kan du spare mye penger, ifølge matinfluenseren.

Og selv om Mr. Pimp Lotion og Wolfgang Wee en gang sverget til carnivore-dietten – hvor man spiser utelukkende animalske produkter – sier Engvik at studenter ikke må ha biff og kylling til hvert måltid. Hennes råd er å lage spennende mat rundt grønnsaker:

– Sleng på bønner eller linser for protein og en god kilde til karbohydrater, så er måltidet fullverdig, sier Engvik.

Dropp Izakaya (naturligvis)!

– Denne kinakålen ser ut til å være norskprodusert. Det er viktig, begynner Engvik.

– Jeg har en ganske digg og enkel oppskrift på koreanske pannekaker. Man bruker masse rotgrønnsaker, og det er en fin måte å bruke opp rester på også.

Vi spør om retten minner litt om pannekakene på den japanske smårett-restauranten Izakaya på St. Olavs plass.

snart går ut på dato og selges billigere i datodisk, bør man benytte muligheten til å sikre seg noe godt.

– Kjøper man noe før det er gått ut på dato og raskt fryser det ned, får man gjerne mulighet til å bruke det igjen etter utgått dato, sier hun.

– Man burde jo egentlig ikke det, ler hun.

– Men da kan det holde i en uke fremfor en dag, for eksempel.

Engvik mener at mye mat kas-

KREATIVITET: Matinfluenser og kokk Thea Engvik (26) anbefaler studentene å ha det gøy og være kreative med matlagingen. På budsjett, selvfølgelig!

– Ja, men denne er uten egg, forteller hun.

Da er i det minste noen penger spart.

Det er fremdeles ingen jordskokk i sikte, men likevel et større utvalg her av stjernene i showet – rotgrønnsakene.

tes fordi mange sjekker datoen før de sjekker om varen er i god stand. Se, lukt og smak før du kaster den, er det ikke det man sier?

– Mitt siste tips er å alltid unne seg en ekstra god råvare og å bygge måltid rundt den. Kjøp en god ost, for eksempel. Det kan løfte

Alt som er ultraprosessert, er greit å unngå

Thea Engvik (26), matinfluenser og kokk

– Man blander bare maisstivelse, mel og vann til en bindende røre, resten er revne rotgrønnsaker, kinakål, hva enn man vil, smiler Engvik.

Hun anbefaler studenter generelt å være kreative med matlagingen.

Løp til datodisken

Engviks fjerde tips er å alltid sjekke datodisken.

– Det er en slags skatteboks, konstaterer hun.

Hun tipser om at dersom noe

omtrent ethvert enkelt måltid, forteller Engvik.

Ost kan dessuten fryses ned og brukes over lengre tid, forklarer hun.

Som et avsluttende tips anbefaler hun studenter å generelt være sparsommelige: Lag kaffe hjemme, dra på Grønland for å handle særlig grønnsaker, kjøp råvarer på boks man kan lagre i tørrskapet, og ikke kjøp nye klær – med mindre det er helt nødvendig.

SYRE: Et av Engviks beste tips til studenter er å alltid smake til alt med salt og syre.

lød en pressemelding fra Norsk studentorganisasjon (NSO) 3. desember i fjor, etter at det ble enighet om statsbudsjettet for 2026.

I det overdøvede støyet i den stappfulle dagligvarebutikken, får Engvik øye på sitt første tips: en kurv med sitroner.

DEBATT

Idé- og debattredaktør:
edvinvelle@gmail.comEdvin Velle
983 10 619

KJØR DEBATT

Hete tips om debatter i andre redaksjoner

Slapp av, vi overlever

Den 24. desember skrev ansvarlig redaktør i Bergens studentavis Studvest, Tuva Solem, artikkelen «Kø, kø og kø for ingenting». Det er unyansert, virker å være skrevet i blinde, og jeg gir meg ende over.

Teksten handler om studenter og andre som står i kø, både i virkeligheten og digitalt for å konsumere småting og opplevelser, drevet av begjær og frykt for å «stå alene utenfor», og fremstiller dette som et slags eksistensielt fellesskap. Hun avslutter: «så kanskje går ikke sivilisasjonen under med et brak, men med en goodiebag i hånden. Heldigvis står vi døende i kø sammen». Nei, nei og atter nei!

Vi står ikke døende sammen. For mens norske studenter kan køe digitalt for totebagger og nye Zara-åpninger, er det andre steder mennesker faktisk står i kø for rent vann, medisiner og mat. Å late som om vår smånevrotiske *fomo* er et eksistensielt fellesskap, er ikke bare selvpoptatt – det er privi-

legieblindt.

Jeg synes det blir dumt å legitimere forbrukerismen i dagens Norge gjennom at alle andre eier den «trendy jakka». Og er virkelig alternativet å «stå alene utenfor» om du ikke alltid har det nyeste klesplagget?

Konsekvensene av dagens konsumerisme bæres av mennesker langt unna køen på Lagunen: arbeidere i tekstilindustrien, mennesker som faktisk rammes av klimaendringene og naturressurser som tømmes for at vi skal få «enda en beige genser».

Solem fremstiller oss som hjelpeløse ofre for begjær, som om forbruk bare «skjer med oss», samtidig som hun beskriver køkulturen som et poetisk fellesskap. Men vi trenger faktisk ikke å stå der. Og det å ikke dukke opp er heller ingen sosial død. Hvis noen dør, så er det ikke oss i kø.

Vi er ikke ofre for impulser, men forbrukere med handlenkurv og en trygg framtid foran oss.

Ukas overhørt

Is this Gucci real?

FPO-student til grand bazar-selger i Istanbul

Utdanning er oppskrytt

Oskar Westerlin

Vinteren er jo helt herlig når det først er snø!

Sosiologstudent ved UiO

DEBATTREGLER I UNIVERSITAS

Har du overhørt/lest noe artig/forferdelig/overraskende blant dine medstudenter?

Vil du få din mening på trykk i Universitas?

Send innlegget ditt på e-post til

debatt@universitas.no

samt på hvilket universitet/hvilken høyskole du overhørte det.

Alle overhørte sitater blir anonymisert.

■ Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende

■ Vi forbeholder oss retten til å forkorte innlegg

■ Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17

■ Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

■ Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller

URO: Det oppsto store opptøyer etter at Maduro ble gjenvalgt i 2024. Mange mener at valget resultatet ble forfalsket.

Stor fare for eskalering i Venezuela

Amnesty International er bekymret for konsekvensene av eventuelle nye angrep, og at lokale myndigheter vil trappe opp undertrykkelsen som en reaksjon på USAs angrep.

Venezuela

Frank Conde Tangberg,
politisk rådgiver i Amnesty

Selv om Venezuelas tidligere president, Nicolás Maduro, er fjernet, fortsetter myndighetene med den samme undertrykkelsespolitikken som tidligere. De har nå erklært en form for unntakstilstand som gir hjemmel for ytterligere innskrenkning av menneskerettighetene, og det åpner for en heksejakt av de som oppfattes som opposisjonelle eller regimekritiske.

Amnesty International publiserte allerede i 2019 en rapport hvor vi slo fast at myndighetene, blant annet, stod bak vilkårlige arrestasjoner, selektive utenomrettslige henrettelser, og at dette iallfall siden 2017 hadde vært del av systematisk og utbredt politikk som utgjør forbrytelser mot menneskeheten.

Undertrykkelsen har blitt verre, og vi ser samme mønster gjenta seg. Først at fredelige protester blir slått hardt ned på. Deretter at myndighetene går målrettet til verks mot dem som oppfattes som regimekritiske.

I perioder rundt valg eller andre demokratiske milepæler blir det ofte omfattende protester som blir slått hardt ned av sikkerhetsstyrkene. Etter det bestridte presidentvalget i 2024, ble godt over to tusen mennesker vilkårlig arrestert, så å si alle av politiske årsaker. 25 personer skal ha mistet livet. Mange ble utsatt for tvungne

forsvinninger, og for tortur. Selv barn ble torturert.

Både før og etter presidentvalget gikk myndighetene målrettet etter menneskerettighetsforkjempere, opposisjonspolitikere, journalister, fagorganiserte og andre som ble oppfattet som regimekritiske. De gav det et navn – *Operación Tun Tun* (Operasjon bank bank) – fordi de banket på døren og hentet deg hjemme. En myndighetsapp, ment for sosiale formål, ble også justert slik at borgere kunne angi hverandre.

Dette apparatet kan fortsatt brukes, og Amnesty International har fått rapporter om midlertidige anholdelser av journalister de siste dagene, så vel som at såkalte *colectivos* (væpnede organiserte sivile grupper tilknyttet myndighetene) har *checkpoints* hvor borgere registreres.

Amerikanske myndigheter har sagt at de skal «styre» Venezuela, uten at det er helt klart hva det betyr. De har etter alle solemerker brutt folkeretten,

og det virker ikke som om respekt for menneskerettighetene er høyt prioritert. Venezuela etterforskes i Den internasjonale straffedomstolen for forbrytelser mot menneskeheten, hvilket blant annet kan ende med strafferettslig forfølgning av venezuelanske myndighetspersoner. I stedet for å støtte domstolen, har USA sanksjonert den etter at arrestordre ble utstedt mot blant annet Israels president Benjamin Netanyahu.

Hva fremtiden bringer for Venezuela, er det ingen som vet, men det er grunn til å være bekymret.

debatt@universitas.no

Godt nytt år, studenter!

Velkommen til et nytt år ved Universitetet i Oslo, og tusen takk for at dere velger å bruke deres tid og engasjement her hos oss i 2026!

Nyttår

Ragnhild Hennem, rektor ved Universitetet i Oslo (UiO)

Kjære studenter, både nye og gamle. Januar er en ny start, full av nye muligheter, og hvis jeg kan fore- slå et nyttårsforsett må det være å teste ut noe nytt i vårt store og mangfoldige foreningsliv. Selv har jeg sett litt ekstra på Lilleputtenes maleforening. Men bare hvis det er innafør å male traktormodeller

i skala 1:32, så klart.

Men et nytt år er også en tid for alvor. Vi lever i en urolig verden der demokratiske verdier og sannheten er under press. I en slik tid er universitetet viktigere enn noen gang.

Det er ikke preget av brå skifter eller plutselige endringer, men

av kontinuitet, langsiktig arbeid, stabile tradisjoner og utvikling av kunnskap over tid. Derfor er

Her på UiO skal vi stå stødig som en forsvarer av akademisk frihet og uavhengig forskning

mitt ønske for dere at dere fortsetter å være nysgjerrige og kritiske. Dere studerer ikke bare for å få en

grad, men for å bli reflekterte samfunnsborgere som kan stå imot forenklete sannheter.

Å utdanne seg er kunnskapsberedskap i praksis. Ved å søke kunnskap som utfordrer det etablerte, styrker dere samfunnets

akademisk frihet og uavhengig forskning.

Mitt løfte til dere er at vi i rektoratet skal fortsette å jobbe for at dere skal ha et trygt og inkluderende studiemiljø – også på tunge mandager i januar – og de resterende månedene.

Bruk 2026 til å stille de vanskelige spørsmålene. Vær åpne, vær modige, og husk at vi heier på dere!

Godt nytt år – jeg gleder meg til å se hva dere får til!

debatt@universitas.no

Det er nok nå

I tider hvor majoritetssamfunnet peker ut minoriteter som syndebukker og legger skylden på dem, er det viktig å tale mot.

Innvandring

Mina Minaie, bachelorstudent og antirasistisk leder i Sosialistisk Ungdom (SU)

Når den største snakkisen i Norge så langt i 2026 er at 78 babyer i Oslo fikk navnet Muhammed i fjor, samtidig som de partiene som har hatt regjeringsmakt det siste tiåret spiller pingpong om hvem som kan føre den mest inhumane flyktningpolitikken, så står vi overfor et stort problem.

I det siste har jeg lagt merke til ordleggingen i ulike debatter omhandler innvandringspoli-

tikk, som skaper større skiller og utrygghet enn innvandring noen gang har gjort, eller vil gjøre med det norske samfunnet. Flere samfunnsdebattanter, som Asle Toje for eksempel, uttrykker i ånd at Norge slik vi kjenner det i dag står overfor en stor trussel grunnet innvandring. Likevel er det viktig å bemerke seg at det råder delte oppfatninger om hvilket Norge som står i fare for å gå tapt.

For det Norge min generasjon har vokst opp i, og som flere familier flyktet til, er et Norge med mangfold, fellesskap og minimale forskjeller. Og det er dette Norge jeg er redd vil forsvinne. Men det forsvinner neppe av mer mangfold!

Tvert imot vil det forsvinne om vi mister toleransen for ulikhetene mellom oss, for det er nettopp det som er samfunnets tryggeste medisiner mot økt ulikhet og uro.

Flertallet av dem som regnes som innvandrere, er mennesker som bidrar til samfunnet, og som lever som nordmenn, fordi de er

det. Er du født i Norge er du norsk.

Det er skremmende at de samme partiene og stemmene som gir en finger til kvoteflyktninger med den ene hånden, strekker ut den andre hånden til vestlige flykt-

føre til at historien gjentar seg.

Derfor kan ikke vi som er for en liberal asyl og flyktningpolitikk gi oss, for det er ikke lenger snakk om når vi må forsvare, det er nå vi må forsvare. Det er ikke men-

Innvandring og mangfold er ikke vår tids trussel

ninger og arbeidsinnvandring fra Europa. Det er en dobbeltmoral uten like.

Normaliseringen av nedsettende og fryktvekkende snakk om innvandrere (spesielt ikke-europeiske), er ikke bare en skremmende utvikling, det gir et pekepinn på et menneskesyn som kan

neskene som er problemet, men politikken og retorikken som gjør mennesker til en fiende. Innvandring og mangfold er ikke vår tids trussel. Det er heller avhumaniserende praksiser og tilretteleggingen for fremmedfrykt.

debatt@universitas.no

Øyeblikket

av Kong Solomon

SNØFALL: Det snør, det snør, tiddelibrod

Ukas sitat:

Det går an å være for krig, men ikke kall det for fred

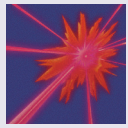
Lena Lindgren i Morgenbladet

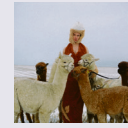
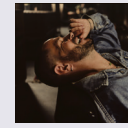
Anmelderredaktør: **Julia Bueso**
juliakbueso@gmail.com 482 46 820

ANMELDELSER

Universitas anbefaler

Nothing Personal – «Dagger»
Elektronisk, mørkt og middelalderinspirert – treffer hodet på samtidens spiker.**Slow Country – «Ixus 70»**
Flere forvrengte, skranglete og drømmende lag med melodi å pakke seg inn i!

Universitas advarer

Lasse Lokøy – «New Wounds»
Lasse Lokøy har tatt en for laget: bodd i LA og laget uinteressant musikk om det.**Chris Holsten – «Abba»**
Et slags Abba-potpurri med banal norsk tekst.

Film:

Den vanskelige tredjefilmen

Alpha er en poetisk film om oppvekst, familieproblematikk og epidemi. På tross av flere unike kvaliteter når ikke filmen sitt eget høye ambisjonsnivå.

*Alpha*Hva: Film
Sjanger: Body horror
Regissør: Julia Ducornau

FOTO: NEON

Når 13 år gamle Alpha tatoverer en «A» på skulderen sin på fest, frykter hennes *Maman* at tattoveringsnålen bar med seg en smittsom sykdom som herjer i Frankrike. En sykdom som gradvis forvandler mennesker til steinaktige ruiner. Histo-

rien utvides ytterligere når Alphas onkel, heroinisten Amin, en mann hun ikke ante fantes, plutselig flytter inn. Historien veksler mellom nåtid og fortid, og forteller om Amins rusmisbruk, hvordan han blir smittet av sykdommen, og hvordan Maman og familien håndterer dette. Samtidig opplever Alpha å bli utstøtt på skolen fordi medelevene tror hun er smittet. Alt dette kulminerer i et klassisk Ducornau-motiv: en *coming of age*-historie fortalt gjennom body horror.

Julia Ducornau er kjent for å bruke body horror som et bilde på menneskelige og samfunnsmessige utfordringer. Mens hun i filmen *Raw* (2017) brukte kannibalisme som et bilde på arvelig mental uhelse, er den smittsomme epidemien, som gradvis gjør mennesker om til steinaktige ruiner, som en allegori for aidsepidemien.

Alpha opplever å bli utstøtt, og frykter hun er smittebærer. Samtidig knytter hun seg til Amin, som også har erfaring med utenforskap. Slik møter hun den dystre vokserverden.

I Ducornaus filmunivers er ikke overgangen fra barn til voksen en overgang fra å se verden som magisk og grenseløs til å se den som regelstyrt og kjedelig. Alphas verden blir mer marerittaktig og mindre logisk i det hun lærer mer om samfunnet og familien rundt seg.

Dette illustreres i scenen hvor Amin er tilbake i livene til Maman og Alpha. Er han ekte, eller et kollektivt minne? Fra dette øyeblikket blir filmen stadig mer desorienterende og

surrealistisk. Blant annet i en musikkvideo-aktig sekvens, der Alpha blir med Amin til løkka for å spille fotball, for deretter å dra videre på nattklubb. Sekvensen har logikken til en drøm og stilen til en musikkvideo – alt til Nick Caves bombastiske låt, «The Mercy Seat».

Problemet med denne og andre lignende surrealistiske sekvenser, er at de kan bli insisterende. Det virker som om Ducornaus kjærlighet til sin egen stil styrer hvor hardt hun trykker til i formgrepene, det er som om hun sier: «Se på meg, jeg lager kunst!».

Andre steder fungerer surrealismen bedre. Som i scenen der Amin, som er smittet av viruset og nesten fullstendig gjort om til en ruin, ligger for døden. Her fungerer metaforene svært godt, nettopp fordi de ikke insisterer på seg selv med overdrevne tablåer eller bombastiske lydspor. I stedet er Amin på sitt varmeste og mest sårbare.

Det er synd at Ducornau ikke viser bedre skjønn for hvilke visuelle motiver hun skal velge, og hvordan skal orkestrere dem, for hun har utvilsomt en særegen stemme. *Alpha* kan ikke kalles noe mesterverk. Den er også et godt stykke unna hennes forrige film, Cannes-vinneren *Titane* (2021). Men, det er ingen tvil om at Ducornau er et unikt talent som er verdt å følge med på.

Erik Wensaas
anmeldelser@universitas.no

Magasin:

Verden brenner utenfor litteraturens runkering

I Ate Fiction er et ambisiøst og finurlig essay, men lider av egen selvhøytidelighet.

BLA: «I Ate Fiction»

Hva: Magasin
Forfattere: Carline Tromp, Sigrid Strømmen, Fredrik Hagen, Daniel W. Gunstveit, Eirik Riis Mossefinn, Eilif Guldvog Hartvedt og William S. Mørch
Sjanger: Essay/avis
Forlag/utgiver: Solum Bokvennen

Første juledag satt jeg i lenestolen til mamma med bøkene jeg fikk til jul. Jeg hadde gledet meg lenge til å lese egenvalgte bøker, endelig løslatt fra pensums føringer. Men inn-tullet i et teppe med Olga Tokarzuk, gled blikket utålmodig til tabellen ved siden av meg. Mens jeg leste Tokarzuk, ville jeg lese Jamaica Kincaid, og mens jeg leste Kincaid, ville jeg lese Hilde Hagerup. Jeg telte ned sidetallene som minutter av et jobbskift, *doomscrolla* setninger og *binga* kapitler, oppslukt av tanken om å ha lest, ikke å lese, sulten på dopaminkicket som kommer av å tikke av en bok på Goodreads (lesernes Strava). Snart ga jeg opp, for hvordan kan jeg forplikte meg til én bok, i stedet for 50 podkaster, 100 anmeldelser, eller 1000 reels?

«Hvem har tid til å lese når så mye må sies?» spør en av skribentene til Bokvennen litterær avis (BLA), i deres nyeste utgave: «I Ate Fiction» – «et flerstemt essay om slutten på historiens slutt, litteraturens muligheter, fascismen og flammene som nærmer seg skrivebordet». I stedet for sin sedvanlige avisutgave, har syv medlemmer av BLA-redaksjonen gitt en antidote til min algoritmebaserte tilværelse: Ett «monstrøst» 46 siders essay om intellektuelt forfall – der alle forfatterne har samarbeidet om én sammenhengende tekst. Det er et selvutnevnt selvportrett av generasjonen før

oss – du vet de som vokste opp med Myspace, 9/11 og Kurt Nilsen. Men mest av alt er det et selvportrett av kritikere, akademikere og forfattere; kulturmiddelklassen vil nok relatere mer enn den gjengse *millennial*.

Utgaven åpner med en samfunnsdiagnose som er like enkel som den er trist: «Verden er på vei til helvete, alt er jævlig». Fascisme, KI og kulturkapitalisme er i vinden, og den tålmodige forståelsen er på vei ut døra. Løsningene leter de etter i litteraturen og kunsten – når de har tålmodighet til det, for *selv de* klarer ikke å motstå tommeltottenes fristelser.

Herfra går det ekstremsport i tett pakke (nesten eksklusivt mannlige) kulturreferanser, fra Cezinando til James Joyce til Peter Gizzi. Mennene skal ikke slukke flammene, men hjelpe oss forstå dem, og det klarer de ofte ganske godt. For eksempel studerer en av skribentene en Anton Tsjekhov-roman, og får økt forståelse for den radikalisererte mannen og et forhøyet hat mot Dr Dropin. Når verden blir funnet i bøkene, og litteraturen finnes i verden, oppstår det en slags trøst: Mennesket har overlevd nedgangstider før. Samtidig blottlegger skribentene et truende problem: Hva skjer når sammenhengen forsvinner? Hva skjer når vi slutter å lese?

«I Ate Fiction» er på sitt beste når skribentene vender seg utover og fletter referanser, dystopi og virkelighet sammen. Skribentene leker seg med språket og kombinerer det med nerdete lidenskap for teori og litteratur. Det er rom for langstrakt refleksjon som føles sårt savnet i dagens raske og tabloide medielandskap.

Fallgraven til essayet oppstår derimot når teksten tar seg selv for seriøst. En horde av akademikere presenteres uten at det gjøres rede for hvorfor, og jeg føler at jeg leser til et fag jeg ikke har meldt meg opp til. Det er kjedelig.

Men verst er likevel de ulidelig selvhøytidelige passasjene om det vanskelige livet som *ikke god nok* skribent. Det flaueste eksempelet handler om en av skribentene som står

FOTO: BOKVENNEN / INSTAGRAM

i trappa til Litteraturhuset og skuer utover den fryktinngytende kultureliten. Han gråter og spør: «Hvem blant dere vil ta meg imot om jeg faller?». De intellektuelle skikkelsene kjenner skribenten igjen. Men bare såvidt. For han «skriver ennå ikke bra nok». Bernhard Ellefsen hadde hengt seg av *second hand embarrassment*.

«I Ate Fiction» er en slags gruppechat for øvre Blinderns største nevrotikere, med innslag av dagboknotater, nach-prat og eksamensoppgaver i litteraturhistorie og sosiologi. Det er rotete, vanskelig, fint, teit, kjedelig og gøy. For styrken og svakheten til «I Ate Fiction» er den samme: Det er *veldig* mange forfattere. De skriver *veldig* forskjellig. Noen fenger meg langt mer enn andre.

Med tålmodigheten til en tenåringsgutt er det sunt for meg å lese noen stusselige passasjer før jeg finner gullkornene. Litt som da jeg i jula tvang meg gjennom Nina Lykke, før jeg gosset meg med Olga Tokarzuk. Selv med ristende ben, flakkende blikk og høye skuldre, rakk jeg begge deler.

«I Ate Fiction» er en god påminnelse om hvor viktig det er å klamre seg til bøkene og øve seg på konsentrasjonsevnen.

Agnes Brenna
anmeldelser@universitas.no

Ukas anbefaling

Vær kjip, men bare mot deg selv

Hvem: Helter på halvveien Hva: Være sta Hvorfor: For å få ting gjort

I dette herrens år, to tusen og seks-og-tyve, er det nok mange av dere som har satt dere nyttårsforsett, og mange er sikkert allerede i ferd med å bryte med dem. For å for en gangs skyld gjennomføre noen av disse forsettene anbefaler jeg å se til dem som er vanskeligst å overtale i verden: små barn! Om et lite barn, i hvert fall et bortskjemt et, vil ha noe, begynner det å grine, sparke og kaste maten sin på bakken om

det ikke får det de vil ha. Det er dritslitsomt. Hvis vi viser samme stahet, vil vi bli like ustoppelige: Syt og grin så mye som skal til for at du lytter til deg selv, om du virkelig vil nå nyttårsforsettene dine.

Alvin Eikemo,
baksideredaktør i Universitas

Ukas advarsel

Nytt år, nye fallhøyder

Hvem: Strebere Hva: Prestasjonspresset Hvorfor: Den gyline middelvei

Nok en gang befinner vi oss i den seige, sure måneden januar. Studiene har akkurat startet opp, storstipendet har tikkert inn på konto, og nyttårsforsettene er på alles lepper. Nå skal du *endelig* få etablert en god rutine! Men fallhøyden er stor når målene blir for mange. For ikke bare skal du stå opp halv åtte, du skal trene før forelesning, ta notater av alt foreleser sier, søke sommerjobber, handle inn sunn, men billig, mat og lage en kulinarisk opplevelse av en middag, før du leser femti sider av en aktuell sakprosbok, og legger deg tidlig (uten å bli liggende og *scrolle*). Ikke la kravene ta overhånd! Dette er et restriktivt regime som tapper deg for inspirasjon, hindrer spontanitet og fører til sjelelig død.

Julia Bueso,
anmelderredaktør i Universitas

Standup:

Forventer mer fra Jonis Josef

Med utgangspunkt i motstand, selvironi og oppveksten i «landet hvor de lager hvite mennesker» tar Jonis Josef publikum med på en ærlig og usminket reise.

Kaktus

Hvem: Jonis Josef
Hva: Standup
Hvor: Chateau Neuf, Storsalen

Det er over fem år siden Jonis Josef sist sto på en scene med et eget show. I mellomtida har livet tatt ham gjennom både opp- og nedture; et mønster som har fulgt ham hele livet. Dette utgjør råmaterialet i *Kaktus*.

Kjernen i showet er at Jonis, etter en lang periode med massiv medvind, svever høyt. TV-serier på landets største kanaler, utsolgte show rundt om i Norge og et kjærlighetsliv i full blomst har plassert ham på toppen i livet. Og nettopp der, på denne selvsikre skyen, melder uroen seg. Når alt går så bra, *må* det snart gå galt. Det har han helt rett i. Forholdet rakner, avstanden til vennene øker, og Jonis kaster seg inn i mer arbeid, fordi det er det eneste han kan og vet. Til slutt sier kroppen stopp. Backstage før en opptreden får han en voldsom fysisk reaksjon. I en samtale med en komikerkollega, som også er lege, går det opp for ham at han har blitt utbrent, noe han humoristisk sier han trodde

var forbeholdt hvite nordmenn. Han innser at han må gjøre noe.

Søylene

I ungdommen jaget Josef de store pengene, og i starten av tjuårene jobbet han i aksjemeglerbransjen. Han innså raskt at penger alene ikke kunne gi ham den lykken han ønsket seg, så han sluttet som aksjemegler for å følge sin egentlige lidenskap.

Dette er bakteppet når Josef tidlig i showet introduserer publikum for sine fem søyler: karriere, kjærlighet, venner, familie og selvet. Dette er søyler som må være på plass for at han skal kunne leve det livet han ønsker seg. Det er disse han vender tilbake til når han senere møter veggen, og som fungerer som knaggene forestillingen er bygget rundt.

Samtidig er det også her forestillingens svakhet blir synlig. Tidvis virker det som om Josef har glemt at søylene utgjør den røde tråden i forestillingen, og at vitsene skal springe ut av nettopp disse. Innimellom fremstår det som om han plutselig kommer på at materialet skal plasseres innenfor søylene, og nevner dem bare raskt etter vitsens sluttpoeng. Søylene er i utgangspunktet gode knagger for å holde en rød tråd gjennom showet, men når de ikke brukes konsekvent virker det mer planløst og tilfeldig når de nevnes.

Hardtslående humor

Det betyr likevel ikke at showet mangler kvaliteter. Josef har mye på hjertet og balanserer

sårbarhet og humor på imponerende vis. Han har solid publikumskontakt, med lekne utvekslinger med dem som har sikret seg *golden circle*-billetter på første rad. Til tider blir det riktignok for mye av det gode, og han kunne med fordel gitt sine beste vitser mer pusterom. En komiker av hans kaliber trenger ikke fylle et hvert øyeblikk av stillhet med prat og flere poenger.

For de som har fulgt Jonis de siste årene, kan enkelte vitser også fremstå som kjente, om enn i en litt ny drakt. Det er frustrerende å bli servert vitser man allerede har hørt, og det er rimelig å forvente mer nytt når det settes opp et eget show av denne størrelsen. Jeg har forståelse for at han benytter materiale som allerede er testet og som han vet fungerer. Men når han setter opp et soloshow etter så mange år, hadde jeg håpet at han utfordret seg selv mer, fremfor å lene seg på det han allerede vet gir respons.

Likevel lykkes Josef med det aller viktigste, som er å få folk til å le. Flere øyeblikk er rett og slett «slå-seg-på-låret»-morsomme, som når han sammenligner Marius Borg Høiby med Haaland.

Så er *Kaktus* verdt å se?
Uten tvil.Iliad Rostami
anmeldelser@universitas.no

Kulturkalender uke 3, 4 & 5

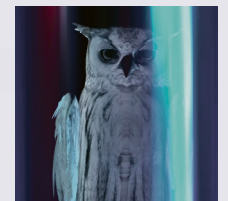
22/1 Under Lupen: Norske eventyr

I løpet av høsten ble det etablert et nytt, forfriskende show på Nieu Scene, hvor Jonas Bern, Kristian Funderud og David Kjernlie tar for seg ulike temaer de vil granske og legge under lupen. Årets første utgave av showet skal se nærmere på hvor alle normene, narrativene og verdiene vi får innprentet som barn kommer fra, nemlig norske eventyr. Betimelige spørsmål som «Hva er greia med Reveenka?» og «Var Asbjørnsen & Moe bare venner?» blir stilt – og kanskje besvart – ved hjelp av Under Lupen-redaksjonens særegne, skarpe humor.

Hvor: Nieu Scene på Torshov
Når: Torsdag 22. januar kl. 21

9/1-19/4 ANIMOID

Forrige uke åpnet utstillingen *ANIMOID* på Henie Onstad Kunstsenter, hvor den norske kunstneren Ann Lislegaard stiller ut sine hovedverk i en større utstilling for første gang på lenge. Lislegaard er kjent for å bruke science fiction for å tilnærme seg temaer som kjønnsroller, tidsreiser og kommunikasjon mellom arter. Dette kalles spekulativ kunst, og ved å forestille seg hvordan fremtiden vil bli tar Lislegaard tak i utfordringer som preger samtiden – som digital revolusjon og økologisk krise. Lislegaard regnes som en pioner innen sin kunstform, og er definitivt verdt å få med seg. I tillegg er utstillingen hennes et godt påskudd for å ta turen ut til vakre Høvikodden hvor Henie Onstad ligger.

Hvor: Henie Onstad Kunstsenter
Når: 09.01 – 19.04.2026

27/1 Vinduet-foredrag: Marcia Sá Cavalcante Schubac

Hvert halvår arrangerer det ærverdige litteraturtidsskriftet *Vinduet* et foredrag, og i slutten av januar finner det sted igjen. Det er ikke stort å ta seg til i vintermørket, og det betyr at det endelig er tid til å fokusere på anliggender som ellers er lett å nedprioritere, som filosofisk teori. Marcia Sá Cavalcante Schubac er professor i filosofi ved Södertörns högskola i Sverige, og har nylig utgitt boka *Mellan lögn och verklighet: en essä om tvetydighetens fascisme*. Hun kommer til Oslo for å prate om hvordan moderne fascisme gjør måten vi snakker på uklar og tvetydig, og hvordan poesien kan fungere som motgift til dette språket. Trekk inn i varmen i Gyldendalhuset for et tankevekkende foredrag og noe godt i glasset.

Hvor: Gyldendalhuset på Sehesteds plass
Når: Tirsdag 27. januar, kl 18

FOTO: JUICY PRODUCCY

Får millioner fra våpen- og KI-giganter

I denne ukens Universitas kan du lese om at linjeforeningen ved jussen får spons fra en rekke advokatfirmaer.

Vi i Ad notam-redaksjonen ønsket derfor å undersøke sponsorene til den etisk tvilsomme masteren i KI- og masseovervåkingsteknologi på UiO. Vi tok derfor kontakt med deres linjeforening «Big Brother».

Leder ved linjeforeningen Theodor Etikkmo forteller stolt til Ad Notam-redaksjonen at de er sponset av en rekke KI- og våpenselskaper for flere millioner kroner årlig.

Blant sponsorene finner man tyske Rheinmetall og det amerikanske overvåkingsteknologiselskapet Palantir.

I etikundervisningen i fjor hadde vi gjesteforelesninger fra flere Mossad-agenter. Det mener jeg ab-

solutt var en faglig styrke, legger Theodor Etikkmo til.

Etikkmo understreker at sponsede midler ikke går til overvåkning av fadderbarn. Studieprogramleder Harald Moralvik understreker at sponsingen ikke påvirker undervisningen.

– Jeg synes ikke vi skal undervurdere studentene våre. De står også helt fritt til å mene hva de vil om disse selskapene, sier han mens han lager hermetegn når han sier «helt fritt».

Rheinmetall skriver i en e-post til Ad notam-redaksjonen at de er stolte av å støtte «fremtidens etiske teknologer».

Palantir har foreløpig ikke svart på Ad notams gjentatte henvendelser.

Av Chat 'j'ai pété

Kunsten å være på budsjett

Denne uka blir Universitas' lesere servert tips fra matinfluenser Thea Engvik om hvordan man kan handle mat på et studentbudsjett. Dette fikk imidlertid Vi spør-redaksjonens økonomiansvarlige og desidert dyktigste pengeforvaltere, Richie og Royal, til å tenke: Det må da være mye annet der ute som kan gjøres på en mer studentbudsjettvennlig måte! Dermed tok de på seg oppdraget å hjelpe alle de som måtte befinne seg i deres sko å komme nærmere realiseringen av den interessekonflikt de står i, nemlig å kunne nyte livets finere ting mens bankkontoen permanent befinner seg i det limboet som er et studentbudsjett.

– Hei.. Dette er et museum?

– Hei!

– Ja, perfekt! Jeg vil investere i kunst, men er på studentbudsjett. Hva sier du til det?

– Ehm, hva tenker du på?

– Hva er liksom i snakkende øyeblikk det billigste bildet dere tilbyr? Jeg tåler også litografier.

– Vent, så du ringer fra ett museum og lurer på hva et annet museum kan tilby av kunst?

– Nei, jeg ringte ikke fra et museum. Jeg trodde du var det først!

– Åja, jeg er et museum!

– Ja, nettopp.

– Assa, et museum selger ikke kunst.

– Åja, hva er vitsen da?

– Det er jo å forvalte og tilgjengeliggjøre kunsten til offentligheten.

– Ja så det blir litt som en bilforhandler liksom?

– Nei, en bilforhandler selger jo biler.

– Morsomt du skulle nevne bilforhandlere! De driver jo med noe som heter leasing, altså man kjøper ikke, men betaler for å bruke... Skjønner du hvor jeg vil hen, eller?

– Ja. Vi holder ikke på med det. – Men dere kan jo få en sånn leasingordning...

– ... vi leier jo ut kunst til andre kunstinstitusjoner.

– Men ikke til oss på studentbudsjett?

– Nei.

– Vi har jo lite spenn, men vi har både tid og fleksibilitet. Hva med om jeg låner på nattestid når museet uansett er stengt. Så sparer dere penger på nattevakter og!

– Nei, det tror jeg ikke vi gjør, hehe.

– Leie til eie da! Sånn som hos Obos? Sånn at vi eier halyparten

hver?

– Det holder ikke et museum på med.

– BSU, jeg tenker KSU, Kunstsparring, finnes noe sånnt?

– ...

– Jeg mener, så vanskelig hadde ikke Pål Enger det i sin tid.

– Ja, nei, det kan du si.

– La oss si jeg ikke vil ha selve kunstverket, jeg vil bare kunne si at det er mitt. Jeg kunne betalt en liten slant for at det stod en plakett under med mitt navn på.

– Nei, men hvis du donerer et kunstverk til oss kunne det hende at du kunne fått navnet ditt på en sånn plakett i fremtiden.

– Det er ikke spesielt studentbudsjettvennlig! Vil du vurdere din stilling som studentkulturfiendtlig, eller?

– Blir dette publisert, eller?

– Det kan du banne på! Vi snål-last!

Ukas studentvin

IKKE EN WINNER: En syrlig og sødmefull riesling, som kan minne om sur-søtt godteri. Nærmere bestemt «sure pærer» – ikke nødvendigvis en smak man vil at vinen skal ha. Den lukter av tropiske frukter og litt såpe. Første slurk er nokså sur, men etter litt tid i glasset så forsvinner grimasene. Deretter blir smaken relativt søt. Rieslingen er noe mineralsk. Det er delte meninger i panelet om vinen er vond eller god: Den vil nok falle best i smak hos de som er glad i søtere viner. Likevel har den en syrlighet som kan utfordre en riesling-skeptiker. Dette er en vin som passer best som aperitif eller som drikkevin. Vi hadde drukket den dersom vi fikk den servert, men kanskje ikke gått til innkjøp av den selv. Panelet roser flaskens sympatiske studentpris og stilrene design.

Vin vurderingen skjer i samråd med redaksjonen i Universitas.

3 Winner Riesling Trocken 2024

Pris: 150,00 kroner

Land: Tyskland, Rheinhessen

Alkohol: 12,0 prosent

Gyri Høiset, vinanmelder i Universitas

KVISS-CORBIN

- Demonstrasjonene fortsetter i Iran, og flere roper etter sønnen til lederen som ble styrtet i 1979 for endring. Den sistnevnte het Muhammed Reza, men hva var hans tittel?
- Hva er valutaen i Japan?
- Hvilken bygning er verdens høyeste per 2026?
- Hvilken film vant for beste animerte film under Golden Globes?
- Hva heter hovedkarakteren i *Ringeren i Notre Dame*?
- Hvem kronet seg selv i Notre Dame i 1804?
- Hvem sa «Jeg tenker, altså er jeg»?
- Hva er hovedforskjellen på hva kvantitativ og kvalitativ metode omhandler?
- Hva er forskjellen mellom sivilrett og strafferett?
- Hva betyr begrepet kulturrelativisme?
- Hva betyr ordet tabu?
- Hva kalles perioden som varer fra cirka 2 til 6 år i utviklingspsykologien?
- Hvem formulerte relativitetsteorien?
- Hvilket organ produserer insulin i kroppen?
- Hvilken del av hjernen styrer balanse og koordinasjon?
- Hvilket vitamin får vi hovedsakelig fra sollys?
- Hvilket energisystem brukes mest ved sprint?
- Hvilket årstall er det snakk om? Schengen-traktaten iverksettes i Norge, Stoltenberg-regjeringen foreslår handlingsregelen, Berlusconi gyver løs på sin andre periode som statsminister, Röyksopp gir ut *Melody A.M.*, Haakon og Mette-Marit gifter seg, Billie Eilish blir født og Benjamin Hermansen blir myrdet på Holmlia.

19. El Clásico, kampen mellom Barcelona og Real Madrid, ble spilt i helgen som var. Hvordan endte det?

20. Mellom hvilke to lag står oppgjøret El Superclásico?

av Gabriel Corbin-Arntzen, kvissmaster i Universitas

SVAR/DOM

0-4. **Exphil på Bali:** Du kombinerer chille studier med sol og klamydia, og tar livet med ro. Det vises.

5-9. **AST1010 – Astronomi:** Du er smart nok til å utnytte systemet som gratispassasjer, men dessverre stopper det der.

10-14. **Juss:** Dette var bra, men det rakk ikke helt til topps ... Syt litt på Jodel.

15-20. **Honours: WOW!** Du er sååå flink!!! Gratulerer! Men så er det kanskje ikke så rart, siden du har egen seksjon i biblioteket?

1. Sjåh 2. Ven 3. Buri Khaffia 4. *Krop Demon Hunters* 5. Quasimodo 6. Napoleon 7. René Descartes 8. Kvantitativt omhandler tall og måling, og kvalitativt omhandler beskrivelser og tolkning 9. Sivilrett er mellom private parter og strafferett er stat vs individ 10. Å forstå kulturer ut fra deres egne verdier og normer 11. Et sosialt forbud mot å gjøre eller snakke om visse ting 12. Tidlig barndom 13. Albert Einstein 14. Bukspyttgjertelen 15. Lillehjernen 16. Vitamin D 17. Det anaerobe 18. 2001 19. 3-2-til Barcelona 20. River Plate og Boca Juniors

Rebus

HINT: Vinteren er her universitasdesk@gmail.com

FORRIGE LØSNING: «Free Maduro» Det klarte Tore B og Filip.